

Folia 10

Vissen naar het kleinste plankton

FILM FOR THOUGHT

IDFA

18 > 28 november 2004

www.idfa.nl

International Documentary Filmfestival Amsterdam

Ja,

ik wil het programma-magazine van het International Documentary Filmfestival Amsterdam 12 november gratis thuis ontvangen

Tien bioscoopzalen. Tien dagen lang, van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Meer dan tweehonderd documentaires. Boeiende verhalen uit de werkelijkheid die soms onwerkelijker zijn dan welke speelfilm ook. Als je houdt van films die de geest scherpen, dan mag je het International Documentary Filmfestival Amsterdam, kortweg IDFA, niet missen. Hier maak je kennis met de beste documentaires die er het afgelopen jaar wereldwijd zijn gemaakt. Over politiek, actuele kwesties, geschiedenis, cultuur. Stuk voor stuk zetten ze aan tot discussie en reflectie. Want IDFA is *film for thought*. Zie voor meer informatie www.idfa.nl.

Dhr./Mevr.

Voorletters

Adres

Nr. Postcode

Woonplaats

Telefoon

E-mail

GASTVRIJ

VRIJE KEUZE

De *Keuzegids Hoger Onderwijs* is weer uitgekomen, en voor onze universiteit is dat niet altijd een onverdeeld genoegen. Gelukkig stond Leiden in alle krantenkoppen als de slechtste universiteit van Nederland te kijk. *Serves them right*.

Bij dit soort enquêtes scoren de buitengewesten altijd flink. Voor werkelijk diepgevoeld studiegeluk moet je blijkbaar naar de Tukkerse maaivelden of de terrasjes aan het Vrijthof. Maar heeft iemand weleens geprobeerd in Maastricht een goed boek te vinden?

Nee, deze onderzoeken worden stelselmatig scheefgetrokken door wat ik maar het EO-landdaggevoel zal noemen. Daar is iedereen ook ontzettend blij en gelukkig, vooral omdat ze lekker onder elkaar zijn. Als je de bezoekers van het Holland Festival ondervraagt, krijg je vast een genuanceerder oordeel. En daarmee kom je niet op nummer één. Gelukkig kun je sinds kort ook op de website van *NRC Handelsblad* een studiekeuzetest doen. Dat is erg handig, want het duizelt de aankomende student van alle mogelijkheden. Mij echter niet. Ik weet namelijk al precies wat ik wil gaan studeren: natuurkunde aan de Universiteit van Amsterdam. De grote vraag is, kan ik mijn vooroordeel ook via internet bevestigd krijgen?

Die website bleek een koppig gevalletje. Ik werkte zo goed mogelijk naar het antwoord toe. Zo is een hoog niveau geen enkel probleem. Ik wil er ook niet veel mee verdienen. De wetenschappelijke uitdaging scoort maximaal, het kan me allemaal niet interessant en uitdagend genoeg zijn. En, geen probleem, ik wacht met plezier meer dan een jaar op een dure kamer. Ik heb ook geen behoefte aan een christelijke grondslag (dat zou de VU toch moeten elimineren).

Toch voelde ik me nog niet helemaal zeker van mijn zaak. De tussenuitslag gaf namelijk allemaal technische studies. Ik had toch zo gezegd dat het geen enkel praktisch nut hoefde te hebben! Eindelijk zag ik mijn kans schoon. Kunst en cultuur. Ja, daar geef ik de maximale score. En sport doet me niets.

Met kloppend hart wachtte ik op het oordeel van het elektronische orakel. Het werd... Wat? Technische scheikunde? En nog wel in Eindhoven? Had ik iets gemist? Maar hoe vaak ik ook terugging en de velden wijzigde, die uitkomst bleef me achtervolgen. Is er soms een geheim sponsorcontract met Philips afgesloten?

Achteraf misschien niet zo verrassend. Denkt u, dat u uw geliefde uit een relatiedatabank weet te vissen via een vragenlijst? Toch maar gewoon verliefd worden op het Spui.

Robbert Dijkgraaf

Folia, Weekblad voor de Universiteit van Amsterdam
Sarphatistraat 104, 1018 GV Amsterdam

Tel. 020 - 5253981, Fax 020 - 5253980, redactie@folia.uva.nl

Uitgever: Stichting Folia Civitatis

Redactie: Yvonne de Blaauw (beeldredacteur), Mirna van Dijk, Rob Hartgers, Marcel Hulspas (hoofdredacteur), Truusje van de Kamp (eindredacteur), Margot Riedstra (secretariaat), Berber Rouwé, Dirk Wolthekker.

Medewerkers: Nienke Beeking, Sanne de Boer (correctie), Hans Bouman, Aaf Brandt Corstius, Bob Bronshoff, Fred van Diem, Robbert Dijkgraaf, Merlijn Draisma (illustraties), Guido van Driel (illustraties), Freddy Elink Schuurman, René Glas, Marc van der Holst, Janneke Huijink (illustraties), Tamara Koeman, Lisa Kuitert, Amy Kouwenhoven, Jorit Matena, Esther van der Meer, Rianne Meijer, Hanna van der Molen, Eran Oppenheimer, Martine Postma, Sake Rijpkema, Marcel Roes, Evelyn de Roos, Henk Thomas, Raymond Teitsma (illustraties), Erik de Vries.

Redactieraad: Anna Dijkman, Hendrik Kaptein (voorzitter), Paul van der Velde, Peter Vermaas.

Bladmanagement: Impressum, Zoetermeer

Lay-out: Publish, Amsterdam

Druk: Dijkman Offset, Diemen

Advertentiewerving: Bureau van Vliet bv, Zandvoort

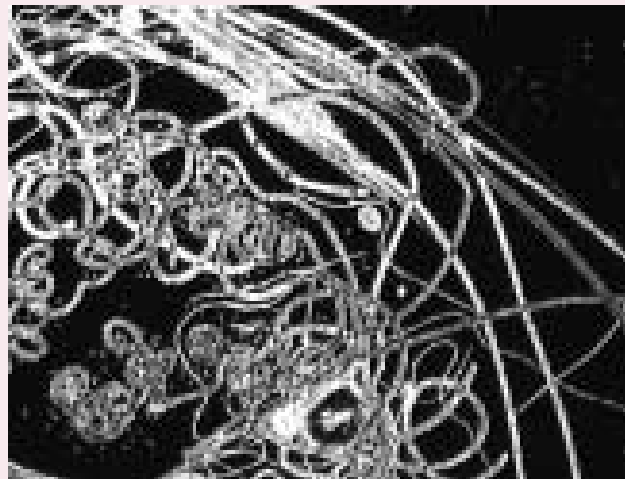
Tel. 023 - 5714745, Fax 023 - 5717680, d.klein@bureauvanvliet.com

Advertentiewerving culturele pagina: Daily Productions, Amsterdam

Tel. 020 - 428 03 78, Fax 020 - 627 97 11

Abonnement: € 44,95 per jaargang. Opgave: 020 - 525 3981, www.foliacivitatis.nl

Inhoudsopgave

Een zee aan mogelijkheden

De wereldzeeën lijken één pot nat, maar ondertussen zweven er onnoemelijk veel planktonsoorten in rond. Hoe ontstaat deze biodiversiteit? UvA-biologen publiceren deze week in 'Nature' een verklaring voor deze 'plankton-paradox'. Met dank aan een oude, vergeten tank met Baltisch zeewater. Blz. 16

ONGEWENSTE GROEI

4

Psychologie wil numerus fixus

BIJL AAN DE WORTEL

5

Bij de Hortus houden ze hun adem in

INTERVIEW: Hans Wansink

10

'Het vertrek van Kok maakte de opkomst van Fortuyn mogelijk'

RESEARCHERS

8

De eerste lichtung masters vertrekt naar Hilversum

ROMANTIEK IN DE LETTEREN

15

Een periode van dominees en onanisten

ROOD EN GROEN

16

Picoplankton verdeelt het zonlicht

VERDER:

Promoties/Oraties 7

Uit de provincie 7

IT/Film/Uitzicht 12

Uitgaan/Trend 13

Voetlicht 17

Promotie/Lezen/Ramsj 18

Scriptie 19

Koken/Annonces/Memo/Studentenleven 20

Deze week/Annonces 21

ABC/Bij de les/Spekkie Big 24

VOLGENDE WEEK:

125 Jaar Vrije Universiteit

Honderdvijfentwintig jaar geleden stichtte Abraham Kuyper een universiteit waarin het Woord van God centraal zou moeten staan. Folia kijkt terug en blikst vooruit. Een thema-nummer over hoe het begon, hoe het aan de VU gesteld is met geloof en wetenschap, en hoe overlopers (van UvA naar VU, en omgekeerd) het cultuurverschil tussen de twee universiteiten ervaren.

Psychologie wil numerus fixus

Psychologie wil volgend jaar maximaal vijfhonderd eerstejaarsstudenten toelaten. Opleidingsdirecteur Klaas Visser heeft hiervoor met de decan een voorstel ingediend bij het College van Bestuur, dat voor het eind van de maand zal beslissen of de numerus fixus er inderdaad komt.

Dit jaar schreven zeshonderd eerstejaars zich in voor de opleiding, en dat zorgde voor problemen. 'De infrastructuur is er niet op berekend', zegt Visser. 'De collegezaal was te klein. We hebben de colleges gelijktijdig in een andere zaal op een scherm vertoond. In de latere fase worden de groepen kleiner en worden de studenten begeleid door onderzoekers, maar daarvoor zijn er niet genoeg aio's.'

De toename van het aantal studenten aan de UvA werd veroorzaakt doordat Leiden

en de VU het afgelopen jaar al een numerus fixus instelden. Nu Utrecht en Nijmegen overwegen dat voorbeeld te volgen, kan de UvA niet achterblijven. Visser: 'Anders hebben we straks duizend eerstejaars.'

Toch heeft Visser met tegenzin de aanvraag inge-

'Na Utrecht en Nijmegen kan de UvA niet achterblijven'

diend. Hij vreest dat er een afschrikkende werking van uitgaat. 'Het is net als bij de opera; iedereen denkt dat de kaartjes uitverkocht zijn, dus niemand probeert nog een kaartje te kopen.' Bovendien schrijven de meeste psycholo-

giestudenten zich pas laat in het academisch jaar in, terwijl de Informatie Beheer Groep 15 mei als sluitingsdatum hanteert voor de numerus fixus. Op zich is dat geen probleem, omdat studenten ook na die datum nog geplaatst kunnen worden als er voldoende plek is. 'Maar helaas is de IBG niet gewend om na te plaatsen, en worden studenten na 15 mei gewoon afgewezen', zegt Visser, die belooft 'er alles aan te doen om te zorgen dat we vijfhonderd studenten krijgen'.

Blijft de vraag *waarom* psychologie zo mateloos populair is? Harald van Geest, bestuurslid van de studentenvereniging van psychologie, V.S.P.A.: 'Mensen zijn steeds meer met zichzelf bezig en gaan zich interesseren voor denkprocessen.' Van Geest is niet bang voor een overschot: 'Er zijn nooit te veel psychologen. (RH)

EMDÉ

Lorentz is de grootste

De tweede aflevering van het Folia/VWN Wetenschapscafé, op maandag 25 oktober, stond in het teken van de verkiezing van 'De grootste Nederlandse wetenschapper aller tijden'. Negen deskundigen verdedigden die avond negen beroemde wetenschappers. UvA-fysicus Robbert Dijkgraaf verdedigde Hendrik Lorentz, journalist Govert Schilling verdedigde de astronoom Hendrik Oort, UU-hoogleraar Dirk van Dalen de wiskundige L.E.J. Brouwer, historicus Rien Vermij Christiaan Huygens,

EUR-emeritus-docent Wim Klever Spinoza, historicus Luuc Kooijmans anatoom Frederik Ruysch, de Groningse hoogleraar Wessel Krul Johan Huizinga en NKI-biochemicus Laura van 't Veer Antoni van Leeuwenhoek, en UU-docent André Klukhuhn staatsman Johan Thorbecke. In de eerste ronde konden de verdedigers hun favorieten kort toelichten. De spreektijd werd daarbij nauwlettend in de gaten gehouden door UvA-pedel Jarti Notohadinegoro. Hierop volgde een tweede ronde waarin het

publiek de deskundigen aan de tand kon voelen. Daarna kon iedereen zijn stembiljet invullen. Het leverde een overtuigende winnaar op: Lorentz. Dijkgraafs pleidooi had blijkbaar de meeste indruk gemaakt. (MH)

Het Folia/VWN Wetenschapscafé is een initiatief van Folia en de Vereniging van wetenschapsjournalisten. Het volgende café is op maandag 29 november en heeft het thema: 'Wat ging er mis met het middelbaar onderwijs?'

QANU pleit voor meer samenwerking IvI en ILLC

Het onderzoek van het Instituut voor Informatica (IvI) en het interdisciplinaire instituut voor Logic, Language and Computation (ILLC) is van zeer goede kwaliteit. Dat blijkt uit het visitatierapport van de commissie Quality Assurance Netherlands Universities (QANU).

Er werd gekeken naar de kwaliteit en relevantie van het onderzoek, en de productiviteit en levensvatbaarheid van de onderzoeksgroepen in de periode 1996-2001. Het IvI en het ILLC scoren ongeveer even goed, maar de uitschietters zitten bij het IvI. Frans Groen, onderzoeksdirecteur van het IvI: 'De onderzoeksgroep van Arnold Smeulders, Intelligent Sensory Information Systems, staat op nummer één. De groep Computational Informatics, onder leiding van Peter Sloot, staat op een gedeelte derde plek. Daar zijn we erg blij mee.' Ook Frank Veltman, onderzoeksdirecteur van het ILLC, is tevreden. 'Maar alleen het deel van het ILLC dat hoort bij de faculteit der natuurwetenschappen is beoordeeld.

En dat enkel vanuit een informaticaperspectief. Dat in acht genomen, kunnen we ons vinden in het oordeel van de visitatie commissie.'

De commissie vindt dat de twee informatica-instituten meer samen zouden moeten

Onderzoek beoordeeld als 'zeer goed'

werken. Ze wil zelfs dat de groepen Language and Inference Technology en Algorithms and Complexity Theory verhuizen van het ILLC naar het IvI. Groen: 'We werken al intensief samen met het ILLC. Maar aan geforceerd fuseren van de twee instituten denken we niet.' Veltman: 'Een groot gedeelte van de groep Language and Inference Technology is afgelopen maart al overgegaan naar het IvI. Maar de groep Algorithms and Complexity Theory blijft hoop ik tot in lengte van dagen onderdeel van het ILLC.' (BR)

HOREN ZEGGEN

Hortus 'in de houdgreep' van de UvA

Studenten betalen maandelijks € 95 aan boeken en leermiddelen, blijkt uit een onderzoek van het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO). Dat is negentig procent meer dan het 'normbedrag' dat de Informatie Beheer Groep aanhoudt. Hoe komt dat?

Woordvoerder IBG: 'Ik heb het ISO al gemaild dat wij die norm niet vaststellen, dat doet het ministerie. Wij nemen dat bedrag gewoon over.'

Woordvoerder ministerie van OCW:

'Dat ga ik voor u uitzoeken.'

Student geneeskunde en actief lid van de faculteitsvereniging geneeskunde MFAS die liever anoniem wil blijven:

'Er is door de faculteit een maximumbedrag vastgesteld, maar docenten omzeilen dat door een boek niet verplicht te stellen, maar wel te laten weten dat het "erg belangrijk" is. Ook worden hoorcolleges op het internet gezet. Het uitprinten daarvan kost iedere keer twee euro, dat tikt aan. En in het eerste jaar proberen ze je een labjas te verkopen voor vijftig euro, terwijl je die gratis mag lenen van het ziekenhuis.'
Marian Harink, student sociologie:

'Aan het begin van het jaar heb ik driehonderd euro uitgegeven aan boeken en daar komt in de loop van het jaar een hoop bij. Docenten zouden rekening moeten houden met de financiën van studenten. Bijvoorbeeld door je niet een heel boek te laten aanschaffen terwijl je maar een paar hoofdstukken moet lezen. Ook komt het voor dat docenten hun eigen boek op de verplichte lijst zetten, omdat het anders niet verkoopt.'

Ingeborg Middel, voorzitter studentenvakbond Asva:

'De kosten zitten volgens mij vooral in de aanschaf van software en syllabi. De auteursrechten en de reproductiekosten worden doorberekend aan de studenten. Er zijn vakgroepen die studenten tegemoetkomen door een syllabus naast het kopieerapparaat te leggen, maar dat is illegaal en geen structurele oplossing.' (RH)

De UvA heeft plannen om de zogenoemde Overtuin van de Hortus, een stuk grond op de hoek van het Hortusplantsoen en de Nieuwe Herengracht, te bebouwen met woningen. Dit zou betekenen dat het bestemmingsplan ter plekke moet worden gewijzigd, wat op grote tegenstand stuit van buurtbewoners en van de directie van de Hortus. Een woordvoerder van stadsdeel Centrum bevestigt dat de UvA 'een bouwplan' heeft opgesteld. 'Maar tot een officiële aanvraag is het niet gekomen.' Het dagelijks bestuur van het stadsdeel wil niet meewerken aan een bestemmingsplanwijziging. Els Iping, portefeuillehouder Stedelijke ontwikkeling van het stadsdeel, voert als argument aan dat 'de kweek- en quarantaine-functie voor de Hortus behouden moet blijven'.

De Hortus en de aanpalende Overtuin waren vanaf 1877 beide eigendom van de UvA. Een eeuw later stootte de universiteit grond en exploitatie van de Hortus af, maar behield de Overtuin. Al is de grond van de Overtuin dus niet van de Hortus, het stuk grond wordt wel door de Hortus gebruikt en is volgens directeur Lena

Euwens zelfs 'van levensbelang' voor de Hortus. *Euwens:* 'Als de UvA de Overtuin aan een projectontwikkelaar verkoopt of er zelf woningen gaat

wie zegt wat er dan gaat gebeuren? Door die onzekere situatie gaan we niet investeren in de Overtuin, terwijl dat wel hard nodig is. Er moet hoog-

'Op deze manier kan de Hortus wel sluiten'

bouwen, verliezen wij onze werkplaats, onze kweekkas, onze winteropslag en de mogelijkheid om onze educatieve activiteiten uit te breiden. Dan kunnen wij wel sluiten. Ook al wordt het bestemmingsplan op dit moment niet gewijzigd, de plannen van de UvA zorgen toch voor veel onzekerheid. Het huidige bestemmingsplan loopt over anderhalf jaar af en

nodig een nieuwe kas worden gebouwd, want die staat op instorten.' Euwens zegt dat ze zich 'in de houdgreep van de UvA' bevindt.

Om toch geld met de grond van de Overtuin te verdienen wil de UvA een huurcontract voor de Overtuin afsluiten met de Hortus, zegt Euwens. 'Maar dat huurcontract brengt alleen maar meer onzekerheid.

Het contract loopt parallel aan de termijn waarop het bestemmingsplan wordt herzien, in eerste instantie anderhalf jaar, en we zouden geen publieks- of educatieve activiteiten meer mogen organiseren in de Overtuin. Ik vraag me af waarom dat zo is. Omdat die activiteiten veel goodwill creëren bij het publiek en de UvA dat niet kan gebruiken als ze andere plannen heeft met de Overtuin?'

Vorige week werd ook bekend dat UvA-collegelid Rob Scheerens geen zin meer heeft de jaarlijkse subsidie van 34.000 euro aan de Hortus te continueren. 'Geen doodsklap voor ons', zegt Euwens, 'maar dan moet er voortaan voor de tegenprestaties, die wij nu kosteloos leveren, worden betaald.' Zo volgen eerste- en derdejaarsstudenten biologie gratis modules bij de Hortus.

UvA-collegelid Rob Scheerens, belast met financiën, vastgoed- en bouwbeleid, wil niet reageren op de uitlatingen van Euwens: 'Het Hortusgebied vertegenwoordigt een zakelijk belang voor de UvA, en elke publieke uitlating daarover kan dat belang potentieel negatief beïnvloeden.' (DW)

UvA daalt in keuzegids

In de universitaire ranking van de jaarlijkse Keuzegids Hoger Onderwijs, samengesteld door het Hoger Onderwijs Persbureau, is de UvA in de onderste regionen beland. Samen met de VU kreeg ze de tiende plaats op de ranglijst van dertien universiteiten en kwam met een zeven min uit de bus, in decimalen uitgedrukt een 6,78. De onderste plaats was voor Delft met een 6,68. Overigens is het verschil tussen de minst en de meest gewaardeerde universiteit niet zo groot: Maastricht belandde op de eerste plaats met een zeven plus, in decimalen een 7,07.

De keuzegids wordt samengesteld op basis van telefonische enquêtes onder studenten en op basis van rapporten van landelijke visitatiecommissies. Daar rolt een

'studentenoordeel' en een 'deskundigenoordeel' uit. Het eindcijfer voor elke instelling is gebaseerd op een 'combinatieoordeel' van studenten en deskundigen. Volgens studenten is de UvA de beste universiteit voor wie pedagogiek wil studeren. Ook onder meer econometrie en Nederlands komen er goed vanaf. Onderwijskunde scoort volgens de studenten slecht, evenals kunstmatige intelligentie. Ook deskundigen zijn niet tevreden over de opleiding kunstmatige intelligentie. De opleiding geneeskunde aan de UvA-AMC scoort onder experts evenmin goed. Met een 6,5 staat geneeskunde onderaan. De meeste opleidingen aan de UvA staan volgens de deskundigen in de middenmoot.

Ook het ministerie van OCW is afgelopen week met een rapport naar buiten gekomen. Het rapport *Kennis in kaart 2004* bevat echter geen 'algemene' ranglijst van beste universiteiten, maar er is alleen gekeken naar deelaspecten. Wat het aantal promoties betreft scoort de UvA niet slecht: in de periode 1999-2001 waren dat er 319, waarmee de UvA de tweede plaats bezet. Ook wat betreft het aantal vrouwelijke hoogleraren scoort de UvA meer dan voldoende: 13,4 procent is vrouw, goed voor een tweede plaats. Wat studierendement betreft zit de UvA echter in de onderste regionen: slechts 36 procent van de studenten is na zes jaar afgestudeerd. (DW)

www.keuzegids.org

Rutte wil studenten 'rugzakje' geven

Om de concurrentiestrijd in het hoger onderwijs aan te wakkeren wil staatssecretaris Rutte van OCW de financiering op de schop nemen. Nu krijgen de universiteiten en hogescholen jaarlijks van het ministerie een vast bedrag en daar bovenop krijgen ze geld op basis van de instroom, het aantal eerstejaars dat zich inschrijft. Daarnaast krijgen ze een bonus voor elke student die afstudeert. Rutte wil iedere student vanaf 2006 een 'rugzakje' met geld geven. Een student die ontevreden is over een bepaalde onderwijsinstelling en vertrekt, neemt zijn rugzakje gewoon mee naar een andere instelling. Het geld wat elke student in zijn rugzakje krijgt, wil de staatssecretaris aftrekken van het basisbedrag dat de instellingen nu nog ontvangen. (DW)

medewerkers gezocht

VOOF

PIZZA KRITERION

gevestigd in de Pijp

wij zijn inmiddels met z'n vijftienen
en zoeken naar nog meer enthousiaste studenten

werktijden 16:00 - 22:00 uur, goede verdiensten

*houd je van pizza? heb je ideeën? wil je geld verdienen?
mager dan snell!*

zie web: www.pizzakriterion.nl
of mail: info@pizzakriterion.nl

De VS - Europa:

Oude vrienden of
nieuwe vijanden?

Jongeren discussiedag met o.a.
workshops, documentaire en
deskundigen.

Op woensdag 17 november
in Den Haag.

Geef je op:
www.europese-beweging.nl
of: ebn@xs4all.nl

www.ponteneur.nl

Voor een baan, stage of leerstipendium in De Pontenaar. Grote salaris, min of meer flexibel. Eigen inbreng en voor elk budget. Daarnaast is ook mogelijk. Makkelijk parkeren en veel openbaar vervoer.

Besluitende Jap Hoogden 06 - 11 09 77 71

**Geef lucht
Geef leven
Geef! Giro 55055**

Voordelige vliegtickets boek natuurlijk bij

skybreakers.nl

Hong Kong	€ 579	Bangkok	€ 499
Beijing	€ 534	Chicago	€ 349
Osaka	€ 649	Mexico-City	€ 399
Cape Town	€ 599	Singapore	€ 529
Rio/ Sao Paulo	€ 538	Sydney	€ 699
Dubai	€ 399	New York	€ 299

Zoek en boek online of bel

020-408 11 22

VARA LAAT BIJWONEN?

Dolf Jansen en Claudia De Breij met scherpe terugblikken op de dag en verrassende vooruitzichten op wat komen gaat.

Dinsdag t/m donderdag opname om 20.30 uur, toegang gratis
Studio Plantage, Plantage Kerklaan 36 (naast Artis) in Amsterdam

Reserveren: (tijdens kantooruren) 0900 0123
(€ 0,10/jpm). Info op www.vara.nl/bijwonen

VARA

Vraag naar de afdeling studenten-dagbinder

FRIEDBERG
OUDENDIJK

Westerloeweg 110
3075NA Amsterdam

T: +31 (0) 20 664 44 121
F: +31 (0) 20 664 44 120

Friedberg Oudendijk Advocaten is, ter ondersteuning van de bouwrecht- en ondernemingsrechtpraktijk, op zoek naar een:

Advocaat-stagiair

Wie zijn we?

- Een klein kantoor (4 advocaten) met grote faam.
- Onze praktijk kenmerkt zich door een diversiteit aan klanten, particulieren en bedrijven, waarmee de contacten bijzonder en intensief zijn.
- Wij zijn hoofdzakelijk werkzaam op de rechtsgebieden ondernemingsrecht, bouwrecht, arbeidsrecht en luchtvaartrecht.
- Hard werken is een must, maar een privé-leven wordt zeker niet vergeten.
- De verhoudingen binnen kantoor zijn persoonlijk en niet-hiërarchisch van aard.

Wie zoeken we?

- Een advocaat in hart en nieren.
- Een slagvaardig en zelfstandig werkende collega, met meer dan gemiddelde pit, die midden in het leven staat en een ruime algemene ontwikkeling heeft.

Wat bieden we?

- Een mooi kantoor in Amsterdam Oud-Zuid, veel werk, veel zelfstandigheid, leuke collega's en de kans een praktijk op te bouwen.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met:
Mw. M. Dessers. Telefoon 020-66 44 121
Je sollicitatie kun je per email sturen aan dessers@thelawyers.nl.

DENKEN ZOALS HIJ EN TOCH GOED VERDIENEN!

Corris
CORPORATION

Wii jij?

- Een uitdagende baan?
- Op straat werven voor goede doelen?
- In een leuk team door heel NL werken?
- En... goed verdienen?

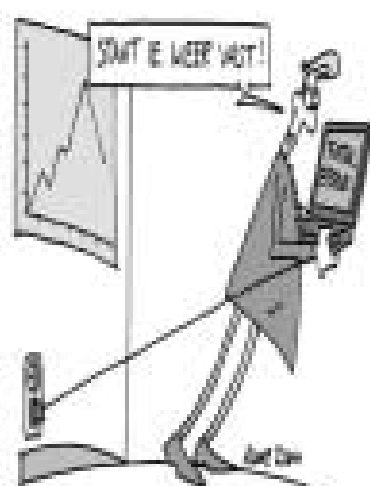
Ben jij?

- Communicatief
- Flexibel
- Gemotiveerd
- Prestatiegericht

Wij zoeken

Echte doorzetters! Ben jij dat?
Bel dan: 0346-210040

www.WerkenAlsWerver.nl

Ben jij handig met **NETWERKEN** of PC's:
student, gesjeesd of afgestudeerd?

Voor uitdagende automatiseringsprojecten is OGD op zoek naar part-time en full-time medewerkers

Operator ► Geüp ► Deult

In Delft: 015 262816
In Eindhoven: 040 2464055
In Amsterdam: 020 4287118
In Utrecht: 080 1445335

E-mail: info@ogd.nl Internet: www.ogd.nl

OGD Na(just) je studie een baan?
Geen kunst aan!

120.000 Euro om gebouwen aan te passen voor gehandicapten

Het Allard Pierson Museum en het Oost-Indisch Huis worden toegankelijk gemaakt voor gehandicapten. De Commissie voorzieningen gehandicapten heeft hiervoor van de gemeente 120.000 euro ontvangen. In beide gebouwen zullen trapliften voor rolstoelen komen en automatisch openzwaaiende deuren. Een subsidieaanvraag voor een spraakherkenningscabine in de Universiteitsbibliotheek werd geweigerd, maar zal door de commissie nog dit jaar uit eigen zak worden betaald. Nog lang niet de hele UvA is toegankelijk voor gehandicapten. Commissievoorzitter H.J. Cornelissen: 'We proberen de universiteit stukje bij beetje te verbeteren, maar vooral de oude panden zijn een probleem. Dertig jaar geleden was er even sprake van dat de hele UvA naar de polder zou verhuizen. Hadden we dat maar gedaan! Dan hadden we alles in één keer goed kunnen doen.' (RH)

Unica schetst toekomst Europa

BOOM CHICAGO TRAD OP NA AFLOOP VAN DE CONFERENTIE

FOTO: SAKÉ RIJPKEMA

Afgelopen week vond in de Oudemanhuispoort de Unica Student Conference plaats. Een afvaardiging van 247 studenten uit 27 Europese landen was naar Amsterdam gekomen om te discussiëren over de toekomst van Europa.

Het congres, dat eens in de twee jaar wordt georganiseerd door de vereniging voor universiteiten in Europa, Unica, beleefde zijn derde editie. Na Berlijn (2000) en Londen (2002) viel dit jaar de UvA de eer te beurt om het evenement te organiseren aan de hand van het thema 'Eenheid en verscheidenheid binnen de Europese identiteit'. Projectleider Esmée Duman: 'Europa wordt steeds meer een geheel, en daarmee ontstaat er ook een Europese identiteit. Aan de andere kant zie je dat er subnationaliteiten ontstaan, zoals in voormalig Joegoslavië.

Daarnaast wordt onze identiteit van buitenaf beïnvloed door de Verenigde Staten. Dit maakt van het identiteitsvraagstuk een gecompliceerde kwestie.'

Hoewel Turkije geen deel uitmaakt van Europa en geen zitting heeft in Unica was het land toch uitgenodigd om naar Amsterdam te komen. Duman: 'Turkije heeft een bijzondere positie, vanwege de aanstaande toetreding tot de Europese Unie. Voor ons is het een interessant thema omdat met de toetreding van Turkije de christelijke samenstelling van de EU wordt "verstoorde". Wat betekent dat voor de Europese identiteit?'

Vier dagen lang werd in fora, paneldiscussies en plenaire bijeenkomsten getracht de studenten scenario's te laten schetsen van Europa in 2014. Deze scenario's werden

van deskundig commentaar voorzien door gasten als Wim Duisenberg (voormalig president van de Europese Centrale Bank), Geoffry Nice (aanklager van Milosevic voor het Joegoslavië Tribunaal), Rein Willems (president-directeur van Shell Nederland) en europarlementariër Kathelijne Buitenweg. Zij neemt de aanbevelingen persoonlijk mee naar Brussel. (Floor Milikowski)

DINSDAG 09/11

10.00 UUR

Amrita Chhachhi - Sociologie
Eroding citizenship. Gender and labour in contemporary India.
Promotor is prof.dr. J.C. Breman.

12.00 UUR

Simona Popovici - Technische scheikunde
Towards small and fast size-exclusion chromatography.
Promotor is prof.dr. ir. P.J. Schoenmakers.

14.00 UUR

Daniëlle Kreb - Biologie/Ecologie
Facultative river dolphins: Conservation and social ecology of freshwater and coastal Irrawaddy dolphins in Indonesia.
Promotor is prof.dr. F.R. Schram.

DONDERDAG 11/11

10.00 UUR

Mw. A. Goossens - Geneeskunde
Evidence based practice guidelines: a burden and a blessing.
Promotor is prof.dr. P.M.M. Bosssuyt.

12.00 UUR

Christian Hoebe - Geneeskunde
Outbreak investigation and epidemiology: from practice to science.
Promotoren zijn prof.dr. R.A. Coutinho en prof.dr. F. Sturmans (EUR).

14.00 UUR

Bastian Wemmenhove - Theoretische natuurkunde
Statistical mechanics of finitely connected neural networks.
Promotor is prof.dr. B. Nienhuis.

Tenzij anders vermeld vinden promoties, oraties en afscheidscolleges plaats in de Aula van de Universiteit van Amsterdam, Lutherse Kerk, Singel 411. Uitgebreide informatie over het voorgaande is te vinden op het UvAweb: www.uva.nl - Agenda

Ingezonden mededeling

UIT DE PROVINCIE

HVA KIEST KERRY

Uit een enquête blijkt dat tachtig procent van de HvA-studenten het liefst John Kerry ziet als komende president van de VS. De meest genoemde reden voor deze voorkeur is dat ze Bush niks vinden. De meeste ondervraagden vonden de VS überhaupt 'arrogant, zelfingenomen en schijnheilig'. Eén respondent werd 'ziek van al die vlaggetjes die je altijd en overal ziet'. (Bron: *Havana*)

KRIKKEN VOOR DE CLUB

De Groningse zaalvoetbalvereniging Drs. Vijfje heeft een gat in de begroting. Leden kunnen helpen dit gat te vullen door via de website condooms te bestel-

len onder het motto 'krik je club rijk'.

Spoedopdrachten zijn niet mogelijk; betalen gaat via de telefoon (???), aldus de website, en de condooms worden per post thuisbezorgd. Leverbaar zijn: standaard, ribbel, noppen, perzik, aardbei, banaan, chocolade, extra sterk en xxl. (Bron: <http://drs.vijfje.nl>)

WERELDZANGER

Omdat zanger Lionel 'All night long' Richie toch in Ahoy moest optreden, besloot de faculteitsvereniging economie van de Erasmus Universiteit hem uit te nodigen voor een leerzame bijeenkomst in de 'faculty club'. De vereniging zag in hem 'een spreker die uit eigen ervaring

kon vertellen hoe om te gaan met stress en tegenslag in je loopbaan', aldus bestuurslid Bisera Grubescic. 'Zo was hij een tijdje depressief omdat zijn stem het liet afweten.' En hoe beloon je zo'n wereldberoemde zanger na zo'n leerzame avond? 'Als bedankje voor zijn komst hebben we besloten de World Artist Award in het leven te roepen en hem die uit te reiken'. (Bron: *Erasmus Magazine*)

DIERENLEED

De Amsterdamse politie heeft vorige week zaterdag twee Delftse studenten aangehouden omdat ze in zalencentrum De Duif een varken loslieten. Het beest viel later van de trap en werd op de Prin-

sengracht achtergelaten. Het 250 kilo wegende varken was de dag daarvoor aangeschaft in Drenthe en was bedoeld als huwelijkscadeau. Het gelukkige bruidspaar heeft het dier echter niet aangepakt. De bruidegom was lid geweest van het Delftse studentendispuut Die Coffye Vlagh, en het geven van dieren behoort tot de dispuuttradities. Eerder voorzag men oud-leden op hun huwelijksdag van een ezel, een paard en een zwerm ratten. Corpspresident Daan Dutilh, verantwoordelijk voor het dispuut: 'Degene die trouwt, weet wat hij in huis haalt.' (Bron: *Het Parool, de Volkskrant*)

Achter het nieuws

DOOR MIRNA VAN DIJK

Honderden mensen werken achter de schermen mee aan het succes van een programma. De researchers en redacteuren. Voor deze beroepsgroep biedt de UvA sinds vorig jaar een opleiding en binnenkort studeren de eersten af.

Een deskundige die live commentaar geeft. Een gedupeerde die zijn relaas doet. Een historisch overzicht van de ontwikkelingen. Archiefbeelden of oude geluidsopnamen. Aan alle documentaires, reportages of nieuws-items op radio en televisie gaat onderzoek vooraf. Vaak wordt dat gedaan door een researcher of redacteur die informatie verzamelt over een onderwerp, een invalshoek bedenkt en een draaiboek maakt.

Sinds september 2003 kunnen UvA-studenten bij de duale masteropleiding journalistiek en media kiezen voor de richting research en redactie voor audiovisuele media. Deze winter studeren de eerste twaalf researchers af. Ze mochten mensen als Marcel van Dam en de hoofdredacteur van KRO *Netwerk* Kees Boonman tot hun docenten rekenen en liepen onder meer stage bij AT5.

Svenja Ottevanger (23) is een van de twaalf studenten die de master research en redactie als eersten volgden. In februari hoopt ze af te studeren. Eerder heeft ze media en cultuur gestudeerd en de minor cultuurbeleid- en management gedaan. Academici hebben volgens Ottevanger een meerwaarde in vergelijking met hun collega's van het hbo. Deze kwaliteit van universitair geschoolden is bij de hoofdredactie van *Nova* niet onopgemerkt gebleven. In het stageverslag over Ottevanger worden haar algemene kennis, bagage

en initiatief geroemd. Ze mocht zelfs na afloop van haar stage bij *Nova* blijven werken. Overigens wil Ottevanger graag benadrukt hebben dat academici niet *per definitie* beter zijn dan hbo-studenten: 'Maar als er banen zijn, denk ik dat wij een goede kans maken.'

Paradoxaal genoeg merkte Ottevanger dat haar wetenschappelijke achtergrond haar ook in de weg kan zitten: 'Die meerwaarde is tegelijkertijd een valkuil omdat je als wetenschapper te volledig, te compleet wilt zijn. Ik heb eraan moeten wennen dat je in een televisie-item van een paar minuten een onderwerp niet van alle kanten kunt belichten. Voor *Nova* heb ik in mijn eentje een item gemaakt, met een reportage en een studio-gesprek, over geweld bij de spoedeisende hulp. Ik ben daar zeer trots op, maar tijdens de uitzending zelf was ik in eerste instantie teleurgesteld. Ik vond dat Jeroen Pauw tijdens het gesprek met "mijn" gast vragen liet liggen, waardoor die man niet de heftige dingen zei die hij in het voorgesprek tegen mij had gezegd. Daarmee wil ik geen kritiek leveren op Jeroen Pauw, dat is een vakman die ik bewonder. Het ligt aan mij, ik moet leren minder perfectionistisch te zijn.'

In de eerste vier, vijf maanden van de opleiding werden volgens programmamanager Theo van Stegeren de studenten onder druk gezet om een journalistieke attitude aan te nemen. Van Stegeren heeft het curriculum van de opleiding research en redactie voor audiovisuele media bedacht en samengesteld, in nauwe samenwerking met specialisten uit het veld en docenten van communicatiewetenschap. Ook Frank van Vree, die al sinds de oprichting nauw betrokken is bij de master journalistiek en media, deed mee.

Van Stegeren werkte zelf jarenlang als docent massacommunicatie aan de Utrechtse School voor Journalistiek en stond aan de wieg van het

journalistieke cursuscentrum Forum. 'Voor sommige studenten was het moeilijk om een oprechte, ambachtelijke journalistieke houding aan te nemen. Op die houding hebben we als docenten erg gehamerd, omdat we veel waarde hechten aan het journalistieke handwerk van nieuws en verslaggeverij. Tijdens het eerste grote praktijk-project, bij AT5, merkte ik dat de makers van de studenten vonden dat ze nog veel moesten leren. We hebben het programma daarna op een paar essentiële punten gewijzigd. Er is bijvoorbeeld een intensievere begeleiding bij het AT5-project. Maar ondanks de kinderziektes – ik ben de studenten er zeer erkentelijk voor dat ze die voor lief hebben genomen – kijk ik tevreden terug op de eerste lichter. Er is niemand afgehaakt, ook al was het programma zwaar. Vrijwel alle stages zijn bovengemiddeld goed verlopen, sommige studenten hebben zelfs een baan aangeboden gekregen. Enkele stagegevers, ik zeg niet welke dat zijn, hebben bovendien gezegd in de toekomst alleen nog stagiairs van onze opleiding te willen. In het vertalen van veel en complexe informatie met een zekere afstand, met analytisch inzicht en academische diepgang, zijn studenten van een school voor journalistiek minder bedreven. In ieder geval is ons vermoeden dat er aan een opleiding als deze behoefte is, bevestigd na deze eerste ronde. Er is een ontwikkeling gaande in de journalistiek om academici in dienst te nemen. Dat heeft onder andere te maken met het hogere opleidingsniveau van de Nederlandse bevolking. Televisiemakers mogen de kijker niet onderschatten. Als ik naar het nieuws kijk, kan ik aan een item zien of degene die het gemaakt heeft begrip had van de complexe materie waarmee hij bezig is geweest. Vaak denk ik: wat is dit dun en oppervlakkig.'

Als stagiair beviel hij zo goed dat hij mocht blijven; Pieter Eckhardt (27) heeft een baan bij de NOS. Hij studeerde geschiedenis en liep voor die studie stage bij het radioprogramma *OVT*. Dat vond hij zo leuk dat hij verder wilde in de journalistiek, dus gaf hij zich op voor de master research en redactie. Eckhardt: 'In het begin van de opleiding hadden we logistieke problemen, zoals roosteraanpassingen, wisselende lokalen en andere onduidelijkheden. Dat was soms lastig. Bovendien was het programma overladen, het was te zwaar. Gelukkig hadden de docenten oren naar onze kritiek. Die problemen zijn inmiddels opgelost.'

Eckhardt stoorde zich in die eerste fase ook aan de sfeer. Die werd volgens hem verpest door onderlinge concurrentie en ellebogenwerk: 'Het idee had postgevat, ik weet nog steeds niet of

THEO VAN STEGEREN

De duale masteropleiding journalistiek en media van de afdeling mediastudies (FGW) begon in 2000 als een minor schrijvende journalistiek. Sinds twee jaar biedt het programma een volwaardige 'professionele' master waarin het zogenoemde werkend leren een belangrijke plaats inneemt. En sinds september 2003 kan naast de variant journalistiek ook worden gekozen voor de variant research en redactie voor audiovisuele media. Per jaar volgen twaalf (research-variant) tot zestien (schrijvende variant) studenten na een toelatingsprocedure de opleiding van de afdeling mediastudies, die openstaat voor bachelors van alle studierichtingen. De researchvariant levert deze winter de eerste lichter van twaalf afgestudeerden af. Zij zijn dan volgens de studiegids 'professionals op het terrein van research en redactie van audiovisueel materiaal voor documentaires, actualiteiten- en achtergrondprogramma's, journalistieke producties, educatief materiaal, internetsites en andere – veelal non-fictie – genres'.

het klopt, dat in december beslist zou worden wie er door zou mogen en wie niet. Dat leidde tot streberigheid, men wilde elkaar steeds maar aftroeven. Jezus jongens, dacht ik, we zijn met een opleiding bezig! Het viel rauw op mijn dak, ik had er op die manier geen zin in. Sommigen dachten erover om te stoppen. Ik heb me er zo veel mogelijk aan onttrokken. Niet omdat ik een watje ben, maar omdat het niet opschiet. Ik moet zeggen dat het er nu veel prettiger is. De spanningen zijn weg en er is meer een groepsgevoel.

De inzet van de docenten, vooral van Theo van Stegeren en Frank van Vree vind ik bijzonder. Ook die van de praktijkmensen. Tijdens de stage bij AT5 zat ik met mijn teamgenoot elke week in het kantoor van hoofdredacteur Erik van der Zwam om te overleggen. Hij was enthousiast over ons reportage-idee over de Ceresterminal in de Amsterdamse haven en nam echt de tijd voor ons. Je kunt tijdens het project bij AT5 drie maanden lang van alles uitproberen: op pad gaan en uitgebreid onderzoek doen. Onze reportage is uiteindelijk gemaakt door een verslaggever van AT5 en uitgezonden in het programma *Amsterdams peil*. Op dit moment zijn we met een onderzoeksproject bezig waarvoor we een format voor een politiek televisieprogramma moeten verzinnen en uitwerken. Een van de begeleiders van dat project, Kees Boonman, is zo enthousiast over het idee van mijn groepje, een grote spelshow over jongeren en politiek, dat hij ons aanraadt om met dat format de boer op te gaan.'

Een andere student die al een baan heeft gevonden, is Judith Moortgat (25). Ze werkt bij Teleac aan een educatief programma over Nederlandse geschiedenis, dat vanaf januari te zien is. Eerder studeerde zij aan de filmacademie in Brussel. Ook heeft ze een doctoraal diploma filmwetenschappen op zak. Moortgat is lovend over de kwaliteit en de verzorging van de nieuwe masteropleiding. De vakken vindt zij prima aansluiten op de praktijk, en er zijn goede mensen 'uit het veld' aangetrokken om de studenten te leren hoe het er in het vak aan toegaat.

Ondanks dat Moortgat in Parijs een geslaagde stage liep bij Saskia Dekkers, correspondentente voor het *NOS Journaal*, voelt ze zich niet thuis in de wereld van het harde nieuws: 'Ik vind het fijn om ergens wat langer aan te werken. Daarom is wat ik nu bij Teleac doe meer iets voor mij. In Parijs moest alles snel. Saskia Dekkers heeft het heel druk, die leeft en werkt vanuit haar auto. Maandag zit ze in Zuid-Frank-

FOTO: BOB BRONSHOFF

'HART VAN NEDERLAND'

rijk, dinsdag in Algerije, woensdag in Parijs, enzovoort. Ik zag haar nooit, ik werkte in mijn eentje vanuit haar kantoor. Dan belde ze op en vroeg ze me bijvoorbeeld voor de volgende dag een interviewafspraken te regelen of iets uit te zoeken. Ik werd in het diepe gegooid, maar ik heb veel van haar geleerd. Hoe je in Frankrijk dingen voor elkaar krijgt bijvoorbeeld. Stuur altijd een fax, dat doet daar wonderen. Maar ook strategieën om mensen over te halen aan je item mee te werken. Daar is Dekkers erg goed

in. Iemand vertellen dat het in zijn belang is om mee te werken, dat hij zijn kant van het verhaal kwijt kan. Ik vond dat wel moeilijk. Je doet iemand de belofte dat zijn verhaal genuanceerd in beeld zal komen, terwijl je soms weet dat het niet zal gebeuren. Aan die ethische kwesties wordt tijdens de opleiding ook aandacht besteed. Wat het extra moeilijk maakt, is dat je als academicus altijd geleerd hebt om zo veel mogelijk te nuanceren, en op de televisie is voor die nuance niet altijd de ruimte.' ♦

‘Politiek is weer herkenbaar’

DOOR DIRK WOLTHEKKER

Hans Wansink promoveert op de erfenis van Pim Fortuyn. ‘Dertig jaar geleden stemde twee derde van de mensen altijd op dezelfde partij. Dat is nu nog minder dan een derde.’

Op 6 mei 2002 werd LPF-leider Pim Fortuyn neergeschoten door milieuactivist Volkert van der G. In de daaropvolgende weken raakte het Nederlandse politieke bestel volkomen van de kaart. De LPF haalde bij de verkiezingen van 15 mei 2002 26 zetels en werd na het CDA de grootste partij in Nederland. Een historische binnenkomst in de Tweede Kamer. Hans Wansink volgde als politiek commentator van *de Volkskrant* indertijd het nieuws op de voet. Voordat het jaar 2002 om was dacht hij: hier moet ik een boek over schrijven. *Wansink:* ‘Vooral voor mezelf, om erachter te komen wat er zich voor onwaarschijnlijke gebeurtenissen hadden voltrokken. Ik ben professioneel politiek commentator maar viel van de ene verbazing in de andere. Van PCM, de uitgeverij van *de Volkskrant*, kreeg ik de mogelijkheid een tijdje vrij te nemen om een boek te schrijven over de erfenis van Fortuyn. De ruwe tekst heb ik aan een aantal vrienden laten lezen. Onder hen was Jos de Beus, hoogleraar politicologie. Hij zei dat er een proefschrift in zat.’

Is de erfenis van Fortuyn al voldoende duidelijk om er een proefschrift aan te wijden?

‘Op zo’n korte termijn kun je geen definitieve balans opmaken. Dit is niet het laatste woord. Ik denk dat het nodig is om de wetenschappelijke discussie over Fortuyn en de Leefbaren op een hoger niveau te brengen. Daarvoor moet je reconstrueren wat er is gebeurd, een vergelijking maken met populistische bewegingen in andere Europese landen, en het kiezersgedrag en de invloed van de media analyseren en interpreteren.’

Wat hebt u nu willen doen?

‘Ik wil verklaringen geven waarom Fortuyn zo snel kon opkomen. Daarbij hebben, denk ik, de aanslagen van 11 september een belangrijke rol

gespeeld. Die gebeurtenis heeft een enorme schok veroorzaakt waardoor onderhuidse spanningen in de Nederlandse samenleving aan de oppervlakte kwamen. Ook het vertrek van Wim Kok is belangrijk geweest. Hij had groot aanzien bij de kiezers, terwijl Melkert en Dijkstal dat niet hadden. Het politieke veld lag als het ware open. Als kiezers bovendien het gevoel hebben dat hun problemen niet worden gehoord door Den Haag, kan iemand als Fortuyn naar voren komen. Er zijn ook factoren die wat meer structureel zijn, zoals de onthechting van kiezers ten opzichte van politieke partijen. Dertig jaar geleden stemde twee derde van de mensen altijd op dezelfde partij. Dat is nu nog minder dan een derde.’

U spreekt van ‘Hollandse populistten’. Verschillen ze van populistten in andere landen?

‘Hollandse populistten hebben, in tegenstelling tot populistten in andere landen, ook een progressieve tak, waar de Leefbaren onder vallen. Ze keren zich tegen de gevestigde orde en politiseren problemen die andere partijen laten liggen. Tegelijkertijd stellen ze de zaken erg simpel voor. Ze zijn ongeduldig; willen direct resultaat. Ze hebben het idee dat er in één keer een grote schoonmaak moet plaatsvinden en dat ze na vier jaar iets anders kunnen gaan doen. Fortuyn meende dat één dag in de week in Rotterdam meer dan genoeg zou zijn; Henk Westbroek in Utrecht had ook niet het idee dertig jaar in de politiek te willen gaan. Zij zien zichzelf als *turn around managers*.

Het is niet erg als mensen de politiek als iets tijdelijks zien maar als je van tevoren zegt na een paar jaar weer wat anders te willen gaan doen, beperk je jezelf tot het aan de orde stellen van problemen.’

U hebt Fortuyn persoonlijk gekend. Wat voor indruk maakte hij op u?

‘Hij was een man die razendsnel van stemming en rol kon wisselen. Hij maakte de indruk enorm bezielde te zijn en wilde iedereen persoonlijk overtuigen van zijn gelijk. Hij geloofde sterk in de maakbaarheid van de samenleving. Duidelijk een kind van de jaren zeventig. Een grote opportunist ook. Thema’s als “Nederland is vol” en “De islam is een bedreiging voor Nederland” heeft hij pas eind jaren negentig, toen hij ontdekte dat hij er stemmen mee kon halen, in zijn programma opgenomen. Hij gaf er wel een andere draai aan door erop te wijzen dat de islam in zijn ogen een bedreiging was van de emancipatie van homo’s en vrouwen. Door die invalshoek is hij er in geslaagd zoveel aandacht te krijgen.’

De rol van de media bij opkomst en ondergang

van Fortuyn is groot geweest, zegt u. U constateert steeds minder beschrijving en meer duiding van het nieuws. Is dat een goede ontwikkeling?

‘Beschrijving moet, duiding ook. Maar die duiding moet inhoudelijk en onbevangen zijn. Ook *de Volkskrant* heeft daar een steek laten vallen. We hebben het multiculturele drama te laat zien aankomen. Het is te lang verdonkeremaand.’

Is de Nederlandse politiek nu genormaliseerd?

‘Er is een einde gekomen aan die abnormale periode van Paars. Een periode van consensus-beheer en weggemoffelde tegenstellingen. We zijn terug bij herkenbare politieke verhoudingen.’

Een van uw stellingen luidt dat er geen PvdA-leden meer mogen worden benoemd als hoogleraar politicologie. Waarom niet?

‘Omdat daar veel te veel van zijn. Ik denk dat een hoogleraar in de politieke wetenschappen terughoudend en niet politiek actief moet zijn. De politiek als onderzoeksobject moet iets anders zijn dan de politiek als praktische bezigheid. Nu is dat te veel verweven. Het zou goed zijn als er eens een LPF’er hoogleraar in de politicologie zou worden.’

U schrijft voor ‘de Volkskrant’, promoveert bij PvdA-prominent en hoogleraar Jos de Beus, en hebt voor de PvdA gewerkt. U maakt zelf deel uit van de klik waartegen Fortuyn zich keerde.

‘Nee, ik ben geen belijdend lid van de linkse kerk en nooit lid geweest van de PvdA. Wel heb ik korte tijd gewerkt bij het wetenschappelijk bureau van de PvdA. Verder heb ik weleens een stuk geschreven in *Socialisme & Democratie*, het wetenschappelijk tijdschrift van de PvdA, maar ik heb laatst ook een verhaal gehouden voor de prof. Fortuynstichting, het wetenschappelijk bureau van de LPF, en ik heb ook wel eens deelgenomen aan interne debatten bij GroenLinks of een boekbespreking geschreven in het blad van de Teldersstichting, het wetenschappelijk bureau van de VVD.’

Had u om de schijn van klikvorming te vermijden niet beter aan een andere universiteit dan de linkse UvA kunnen promoveren?

‘Nee. Het is gegaan zoals het is gegaan. Jos de Beus is een liberale promotor gebleken die er niet op uit was mij te sturen.’

Wat stemt u zelf?

‘Bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen op Leefbaar Utrecht. Bij de kamerverkiezingen van 2002 en 2003 op de VVD.’ ❖

H.A. Wansink, *De erfenis van Fortuyn: De Nederlandse democratie na de opstand van de kiezers*. Promotor: prof. dr. J.W. de Beus; promotie: 4 november

Harm Alewijn Wansink (Utrecht, 1954) studeerde geschiedenis aan de Universiteit Utrecht. Nadien is hij werkzaam geweest bij het wetenschappelijk bureau van de PvdA en heeft hij gewerkt bij verschillende media, waaronder *HP/De Tijd*, *Intermediair* en *NRC Handelsblad*. Tegenwoordig is hij politiek commentator bij *de Volkskrant*.

OORLOG

Bij Google vind je niet alleen slimme computerprogrammeurs. Ook op de marketingafdeling werken handige jongens. Zonder zelf veel reclame te maken wist de zoekmachine de afgelopen jaren uit te groeien tot zo niet de populairste, dan toch wel de meest gehypte webdienst.

Een greep uit de afgelopen paar weken: Google begint zoekdienst in het Swahili. Googles aandelenkoersen stijgen spectaculair. Bouwt Google een eigen webbrowser? Tik Google in bij Google-news en je krijgt bijna tienduizend kranten- en tijdschriftartikelen over Google. Bij de eindeloze stroom hoeraberichten die de prafdeling de wereld rondfaxt, vallen die paar negatieve berichten – Is Google wel veilig? Hoe zit het met de privacy? – nauwelijks op.

Of neem de nieuwe e-maildienst Gmail, die de grote concurrent van Microsofts hotmail moet worden. Zogenaamd is Gmail nog altijd in de bèta – dat wil zeggen – testfase, en daarom *members only*. Zelf een e-mailadres aanvragen is niet mogelijk, je moet worden uitgenodigd. In plaats van de zoveelste gratis e-maildienst werd Gmail zo opeens iets exclusiefs. Tenminste, in de beleving van de gebruikers. Want zo moeilijk is het nu ook

weer niet om een uitnodiging te organiseren – voor wie er nog geen heeft: ik heb een handvol in de aanbieding.

Het succes van Google berust natuurlijk niet alleen op slimme marketingtrucsjes. Haar populariteit dankt ze vooral aan de gebruiksvriendelijkheid en technische handigheidjes. Zoals het nieuwste onderdeel van Google: de *desktop-search*, een zoekdienst voor je eigen computer. Daarmee kun je eindelijk bestanden opdiepen uit de rommel die de meeste mensen van hun harddisk hebben gemaakt. Vakantiefoto's, e-mails, oude papers: alles staat in honderden directory's door elkaar heen. Maar waar had je ook alweer die ene lijst met aantekeningen opgeslagen?

Vanuit Seattle ziet concurrent Bill Gates de opmars van Google met lede ogen aan. Gates wilde van zoeken op de pc het paradepaardje maken van de komende Windows-versie (verwacht in 2006). Maar onlangs bleek dat Microsoft de zoektechnologie waarschijnlijk niet op tijd klaar zal hebben. Toch gaat het bedrijf de aanval opzoeken. Eind van het jaar wil Microsoft een gloednieuwe zoekmachine voor het web lanceren. Dan zal de *search-war* pas echt losbarsten.

FILM RENÉ GLAS

FÜHRER VERSUS ADOLF

UITZICHT AMY KOUWENHOVEN

Annelies Termeer zit in het laatste jaar van haar studie film- en televisiewetenschap. Ze loopt nu stage bij een filmbedrijfje in New York. 'In de zomer keken we hier op het dakterras 's avonds met z'n allen naar films.'

Napoleon Bonaparte is officieel, want volgens het *Guinness Book of World Records*, het vaakst in film geportretteerd (tweehonderd keer). Andere toppers uit de geschiedenis zijn Lenin, Jezus, Lincoln, Cleopatra en, jawel, Adolf Hitler. Wat deze laatstgenoemde onderscheidt van zijn collega's is dat Hitler nog niet zo lang dood is. En belangrijker: dat sommigen van zijn slachtoffers nog in leven zijn. Elke Hitler-film kan daarom rekenen op een fikse portie kritiek van deze groep.

Oliver Hirschbigel's *Der Untergang* kreeg meer dan zijn voorgangers de volle laag. Voor het eerst, althans in een grote commerciële productie, wordt de dictator getoond als mens in plaats van als monster. Even voor de duidelijkheid: *Der Untergang* laat genoeg monster over om van de man te gruwelen. Wat Hirschbigel echter doet, is Hitlers zwakke en sterke kanten tonen, zijn liefde voor zijn hond en voor Eva Braun. Deze Eva laat zich na een vraag van een secretaresse over Hitlers afschuwelijke uitspraken in de film zelfs ontvallen dat die afkomstig zijn van 'der Führer', en

niet van haar Adolf. Het is deze splitsing in Hitler de privé-persoon en Hitler de megalomane dictator waardoor *Der Untergang* verschilt van zijn vele tientallen voorgangers.

De film is gebaseerd op twee boeken over de laatste dagen van Hitler en zijn zelfmoord. Een van deze boeken is een biografie; de schrijfster, Traudl Junge, was de eerder genoemde secretaresse van Hitler. *Der Untergang* wordt grotendeels door haar enigszins naïeve ogen getoond. Opgesloten in een benauwde ondergrondse bunker zien we de hysterie toenemen als de Russen het centrum van Berlijn naderen. Gekweld door steeds meer 'verraders' in de legertop, strategische tegenslagen en zijn eigen waanideeën stort Hitler zichzelf, zijn gevolg en het volk langzaam zonder medelijden de vernietiging in. Nog angstaanjager dan de duidelijk gestoorde Hitler zijn zijn trouwste volgelingen. De haast waanzinnige Goebbels en zijn vrouw bijvoorbeeld geven hun zes kleine kinderen in de laatste uren voor de val zonder berouw gif. Want een toekomst

GOUWE OUWE

Op donderdag- en zaterdag organiseert de Melkweg zelf feesten. In tegenstelling tot *¿Que Pasa?* op donderdag, dat een duidelijk *latin* thema heeft, is *Crossfader* op zaterdag een laagdrempelige dansavond met allerlei muziekstijlen.

Op zaterdag doen twee zalen van de Melkweg mee. In de Oude Zaal worden hedendaagse hits afgewisseld met *golden oldies* die terug kunnen gaan tot de *sixties*. De Max is gereserveerd voor dancehall, hiphop en r&b.

Crossfader start om twaalf uur. Voor de deur staat een rij tot ver op de Lijnbaansgracht. De avond is populair. Beide zalen zijn vol, het is heet en benauwd, maar er is gelukkig voldoende bewegingsruimte.

Wat direct opvalt, is de jonge leeftijd van het publiek. De Max is afgeladen met tieners, wat wellicht te verklaren is door de enorme populariteit van hiphop en r&b bij de jeugd. Maar ook in de Oude Zaal ontstijgt de leeftijd van de bezoekers nauwelijks de twintig.

De dj's van de Oude Zaal doen niet moeilijk en draaien gewoon alles lekker door elkaar. Zo hoor je een gezellig house-niemendalletje en

FOTO: ERAN OPPENHEIMER

zo hoor je *Rock the Casbah* van de Clash. Het is telkens weer een verrassing wat er komt, zeker als de dj opeens grijpt naar het weinig alledaagse, maar zeer opzweepende *Monstertruckdriver* van *dance punker* T. Raumschmiere (downloaden dat nummer!).

De dj's in de Max draaien in de *battle mode*, dat wil zeggen: kort een plaatje draaien, even scratchen en nieuwe plaat erin knallen. De muziek wordt begeleid door een

onvermijdelijke mc die er alles aan doet om op zanger Pharrell Williams van N.E.R.D. te lijken. Het publiek vindt het prima. Ze joelen enthousiast met de mc mee en dansen uitgelaten op wéér een r&b-hit.

Crossfader is door de bank genomen een pretenteloze avond. De twee zalen worden niet extra aangekleed, er zijn geen speciale optredens en de muziek is licht verteerbaar. Het concept doet erg aan Paradiso's *Nood-*

landing op donderdag-nacht denken, temeer omdat een aantal dj's zowel bij *Crossfader* als bij *Noodlanding* in dienst is. Het enige verschil is dat er op zaterdag meer scho-lieren op de been zijn.

Crossfader
Melkweg
Lijnbaansgracht 234 a
Zaterdag van 00.00-05.00 uur
Entree: € 7,- (exclusief lidmaatschap)
www.melkweg.nl/crossfader

zonder nationaal-socialisme is geen optie.

Secretaresse Traudl ziet het allemaal met afschuw maar ook met medelijden aan, wat een onverwacht objectief beeld van de gebeurtenissen schept. Je gaat bijna om SS-officieren geven. Dit effect is – meer nog dan Bruno Ganz' indrukwekkende vertolking van Hitler – de oorzaak van de schok die de film bij veel kijkers zal veroorzaken.

Der Untergang (Duitsland, 2004)
Regie: Oliver Hirschbigel
Met: Bruno Ganz, Alexandra Maria Lara, Ulrich Matthes

OOK IN PREMIÈRE:

Na Edgar Reitz' *Heimat, eine deutsche Chronik* (1984), 924 minuten lang, en *Die zweite Heimat* (1992), 1532 minuten, lijkt *Heimat 3* met zijn 679 minuten lengte een peulenschil. Vanaf maandag 8 november beginnen de marathonvertoningen in het Filmmuseum.

Heimat 3 (Duitsland, 2004)
Regie: Edgar Reitz

TREND **RIANNE MEIJER**

Kan iemand mij uitleggen wat er zo leuk is aan Uggs? De bontlaarsjes waren in Amerika al een heuse hype: alle celebs hadden ze, alle gewone stervelingen verlangden er hevig naar. Ook in Nederland ontstond er de afgelopen maanden een ware run op de foeilelijke en bovendien peperdure moonboots. Ik zeg: boycotten, die trend.

HOOGSPANNING

Op 30 maart 2004 viel in Zuid-Limburg een hoogspanningsmast op een kerosineleiding van de NAVO. Houthoff Buruma adviseert over de aansprakelijkheidsgevolgen. Spannend genoeg voor jou? Kijk op www.hetechtewerk.nl

H O U T H O F F B U R U M A

www.houthoff.com

Eeuw van rukkers

DOOR ROB HARTGERS

In haar nieuwste boek heeft Marita Mathijsen de geschiedenis van de negentiende-eeuwse literatuur 'zonder vooroordelen' neergezet.

Romantiek is net als kanker, schrijft literatuurhistorica Marita Mathijsen, 'een soort taboewoord, dat men alleen nog maar met een omschrijving of afkorting durft aan te duiden.' Een hoofdstuk verder vergelijkt ze de term 'romantiek' met een flesje wonderolie: 'Er zit niks duidelijks in en toch worden er veel eigenschappen aan toegekend.'

In haar boek *Nederlandse literatuur in de Romantiek 1820-1880* omzeilt Mathijsen de hedendaagse discussie over wat romantiek is door te kijken wat de negentiende-eeuwers romantische literatuur vonden. Meestal waren dat tegendraadse of historische werken. Mathijsen maakt zich niet druk om wat er indertijd in het buitenland gebeurde. Ze heeft een Nederlandse literatuurgeschiedenis willen schrijven 'zonder vooroordelen, uitgaande van de feitelijke eigentijdse beleving'.

Dat de negentiende eeuw veelal wordt gezien als een dode periode in de Nederlandse literatuur, daarover windt Mathijsen zich al jaren op. 'Ooit is dat idee in het collectieve geheugen van de Nederlanders gekerfd, en het litteken daarvan is nog steeds zichtbaar.' Hoofdverantwoordelijken voor die onderwaardering van de negentiende eeuw zijn de negentiende-eeuwers zelf, die leden aan een collectief minderwaardigheidscomplex. Toen de eeuw nog maar een paar jaar oud was, sprak de immer chagrijnige Bilderdijk al over een 'lauwwater eeuw' met schijndichters. De Tachtiger Kloos plantte in zijn inleiding op de gedichten van Perk (1882) een mes in de rug van de negentiende-eeuwse poëzie door die in te delen in twee categorieën: huis-, tuin- en keukenpoëzie, en meeslepende, om zichzelf geschreven poëzie. Die laatste was in de voorafgaande periode nauwelijks te vinden, meende Kloos.

Het mes van Kloos werd nog een paar keer omgedraaid door Van Deysel, die een paar jaar later schreef: 'Het geslacht literatoren, dat aan mijn generatie voorafgaat, heeft de intellectuele vermogens zijner lezers vervalscht en vernooeid... Het heele leven der thans officiële Nederlandsche letterkunde is een voortdurende beleediging, der literatuur aangedaan.' Dat het beeld van een dorre eeuw die pas begon te leven met de opkomst van de Tachtigers tot op de dag van vandaag heeft standgehouden, komt volgens

Mathijsen vooral door het 'nagewauwel in de schoolboeken'.

Ook op de afdelingen neerlandistiek van de Nederlandse universiteiten wordt, schrijft Mathijsen, gewauweld. In hun angst om voor 'onwetenschappelijk' te worden versleten houden literatuurwetenschappers zich hoofdzakelijk bezig met wat anderen over literatuur hebben gezegd, of met het 'ontmythologiseren' van de literaire geschiedschrijving. Met name die laatste bezigheid is Mathijsen een doorn in het oog: 'Ik zou alle literair-historici willen uitdagen om juist te proberen nieuwe mythes te creëren door op originele manier verbanden te leggen tussen de onsamenhangende feiten van de literatuur.'

In haar boek wil Mathijsen de mythe van de lauwwater eeuw vervangen door het beeld van een eeuw die ten diepste verdeeld was. Tegenover de hartstochten van de romantici stond de maatschappelijke betrokkenheid van de schoolmeesters en de dominees. Juist die schijnbare tegenstelling maakt de negentiende eeuw interessant, vindt Mathijsen.

Om de negentiende-eeuwse literatuur op waarde te kunnen schatten moet je tevens tussen de regels door kunnen lezen. Een *dirty mind* komt ook van pas. Pieter Stastok, de harkerige en sullige student uit Nicolaas Beets' *Camera obscura*, is

het prototype van de onanist. Als Beets zeer gedetailleerd beschrijft hoe Stastok tijdens een potje biljarten de keu door zijn vingers 'heen en weder' beweegt 'op eene wijze, die deskundigen "zagen" noemen', wordt er, in de woorden van Mathijsen, overduidelijk 'verwezen naar een andere sport'. Bovendien is Stastok eenkennig en eenzellig, lusteloos, achterbaks, niet sportief, enzovoort – allemaal eigenschappen die in de negentiende eeuw werden toegeschreven aan individuen die zich te buiten gingen aan 'de eenhandige zonde'.

Ook Jan Salie, het mispunt uit Potgieters novelle *Jan, Jannetje en hun jongste kind*, is een dwangmatige rukker, met alle bijbehorende kenmerken: slungelig, doffe ogen en initiatiefloos. Voor de pessimistische Potgieter stond de onanerende Jan Salie symbool voor de gehele negentiende eeuw: veel beweging, weinig vooruitgang.

De dominees Beets en Potgieter lijken weinig gemeen te hebben met woeste, buitenlandse romantici als Byron en Shelley. Daar dachten hun tijdgenoten echter anders over. De Groningse student W. Hecker schrijft over Beets: 'Geen regel, beeld of woord, dat niet aan Byron is ontleend!' ❖

Marita Mathijsen, *Nederlandse literatuur in de Romantiek 1820-1880*. Uitgeverij Vantilt, € 24,90

NICOLAAS BEETS

FOTO: HBA

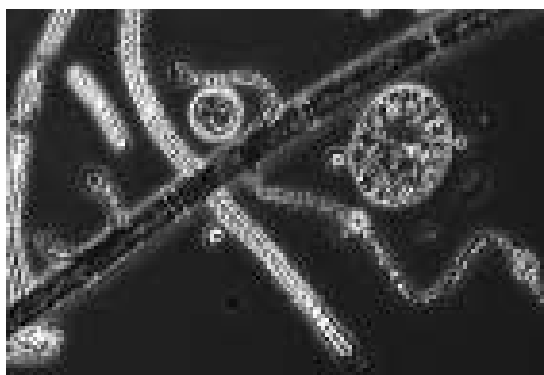
De kleuren van de zee

DOOR BERBER ROUWÉ

In zee komt een onverklaarbaar groot aantal soorten plankton voor. Deze week lossen UvA-biologen de puzzel op in 'Nature': plankton kan, anders dan groene landplanten, groeien op verschillende kleuren licht.

Twee doorzichtige bakken 'aanmaaklimonade', de ene knalgroen, de andere felrood, staan te bubbelen onder een heldere lamp in het laboratorium. 'Dit zijn onze cultures picoplankton. Het zijn piepkleine, plantaardige organismen die we opgevist hebben uit de Baltische Zee', vertelt UvA-promovendus aquatische microbiologie Maayke Stomp. 'Met een onderzoeksbuit namen we watermonsters uit de diepte, tot zo'n dertig meter. En dan maar filteren, urenlang, om het plankton uit het water te isoleren. We hadden een speciale microscoop aan boord en voedingsbodems om plankton op te kweken. Zo konden we meteen zien of er interessante dingen in onze monsters zaten. Het was stevig doorwerken, tien dagen achter elkaar. Als je even van het schema afweek, miste je een maaltijd. Pas 's avonds laat konden we relaxen, bijvoorbeeld in de sauna aan boord. Luxe? Nou ja, de boot was van de universiteit van Helsinki, vandaar de sauna.'

Het plankton waarmee Stomp en haar begeleider Jef Huisman werken, is slechts enkele micro-

meters groot. *Huisman*: 'Picoplankton is zo klein dat het pas twintig jaar geleden werd ontdekt. Je ziet het niet met het blote oog, het glipt ongemerkt tussen de mazen van de planktonnetten door. Leg je water met picoplankton onder de microscoop, dan zie je alleen wat oninteressante, zwarte stipjes. Het duurde even voordat iemand op het idee kwam die stipjes onder een fluorescentiemicroscoop te leggen. Met zo'n microscoop kun je zien of de stipjes pigmenten

bevatten die licht absorberen, een kenmerk van plantaardig plankton.'

Om die lichtabsorptie gaat het bij het onderzoek waarmee Stomp, Huisman en collega's *Nature* haalden. *Huisman*: 'Je hebt waanzinnig veel soorten plankton. Allerlei kleuren: groen, rood, blauw, en vormen: rond, stekelig, draderig. Als je een milliliter water hier uit de gracht haalt, zitten daar zestig à zeventig planktonsoorten in. Het rare is dat plankton maar heel weinig nodig heeft om te groeien: een paar voedingsstoffen, bijvoorbeeld stikstof en fosfaat, en wat licht. Je zou denken dat de planktonsoort die het efficiëntst is in het gebruik van die benodigdheden, het wint in de concurrentie

met ander plankton. Theoretisch zou je maar een handvol planktonsoorten overhouden: eentje die het beste is in het gebruik van stikstof, eentje die het efficiëntst omgaat met fosfaat, enzovoort. Hoe verklaar je dan die enorme diversiteit in plankton? Dit noemen wij de plankton-paradox, een probleem dat ons al decennia bezighoudt.'

Stomp: 'Landdieren hebben ruimtelijke niches, zeg maar leefruimtes. Ze gebruiken soms dezelfde voedselbron, alleen doen ze dat op verschillende manieren. Neem vinken, die zaden eten. De ene vink heeft een snavel die geschikt is om zaadjes uit de grond te pikken, terwijl de andere vink beter is in zaadjes van de boom af te trekken. Bij picoplankton vind je weinig ruimtelijke niches omdat plankton een homogene massa vormt: het zweeft rond in het water en is altijd in beweging. Ook niches in tijd – de ene soort doet het bijvoorbeeld goed in het voorjaar en de andere in het najaar – kunnen maar een klein deel van de biodiversiteit in plankton verklaren.'

De kneep zat 'm in het licht: iedereen zag licht als een ondeelbare bron. Gebruikt een planktonsoort het licht, dan blijft er niets over voor andere soorten. Vergelijk het met de bladeren van een

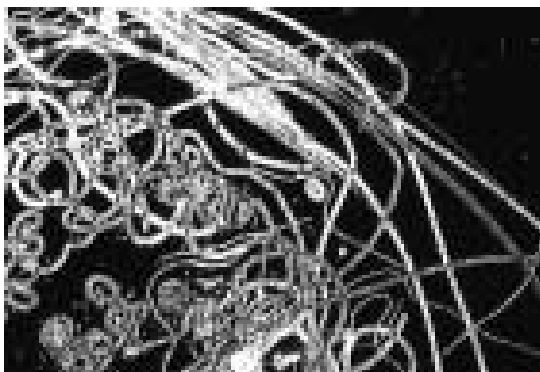
plant, die schaduw werpen op de planten eronder. *Huisman*: 'We bedachten dat de planktonsoorten verschillende delen van het lichtspectrum zouden kunnen gebruiken, dus dat de ene soort bijvoorbeeld groen licht gebruikt en de andere rood. Maar hoe we dat konden uitzoeken, wisten we niet.' *Stomp*: 'Tot ze bij het Nederlands Instituut voor Ecologie ontdekten dat een oude tank met plankton uit de Baltische Zee, die onopgemerkt in een hoekje was blijven staan, telkens van kleur verschoot. Nu eens kleurde het water groen, dan weer rood. Er bleken per ongeluk niet een, maar twee soorten picoplankton in de tank te zitten. Deze twee soorten lijken genetisch erg op elkaar, maar gebruiken beide een ander pigment om licht op te vangen. De groene planktonsoort bevat groen pigment. Dat pigment gebruikt rood licht als energiebron en weerkaatst het groene licht ongebruikt de omgeving in. Daarom zien wij het pigment ook als groen. Omgekeerd heeft het rode plankton rood pigment. Daarmee absorbeert het groen licht. De kleur van het water in de tank veranderde, afhankelijk van welk plankton de overhand had.'

Stomp en *Huisman* gingen, samen met de drie masterstudenten Floris de Jongh, Annelies Veraart en Daan Gerla, aan de slag met de twee soorten picoplankton. Ze ontwierpen een wiskundig model waarmee je kunt voorspellen welke planktonsoorten kunnen samenleven als licht het enige is waar ze om moeten vechten. Dat model houdt rekening met welk pigment het plankton gebruikt. En met factoren die bepalen hoeveel licht er beschikbaar is en welke kleur dat licht heeft. Waterdiepte is zo'n factor: water en de daarin opgeloste stoffen absorberen vooral rood licht, waardoor je op een paar meter diepte alleen blauwgroen licht vindt.

De kwantitatieve voorspellingen die Stomp kon doen met dit model, bleken goed overeen te komen met de werkelijkheid. Deed Stomp de twee planktonsoorten in een tank met rood licht, dan won de groene soort. Die groeit immers op rood licht. Stopte ze het plankton in een tank met

PLANKTON

groen licht, dan bleef alleen de rode soort over. Maar gebruikte Stomp wit licht waarin zowel rood als groen licht zit, dan bleken de twee soorten vreedzaam naast elkaar te kunnen leven. Blijkbaar konden de planktonsoorten het licht delen: het groene licht voor het rode plankton en

het rode licht voor het groene plankton.

Stomp: 'Voor de ultieme test gebruikte ik een derde organisme: *Tolypothris tenuis*, een planktonsoort die kan switchen tussen het gebruik van groen en rood pigment. Ons model voorspelde dat *Tolypothris* kan samenleven met ons groene óf ons rode picoplankton. En inderdaad. Stopte ik *Tolypothris* in een bak met ons rode picoplankton, dan werd *Tolypothris* binnen een paar dagen groen en overleefden beide soorten plankton. Kennelijk past *Tolypothris* zich aan; het benut het licht dat het rode picoplankton overlaat.'

Volgens Huisman is de plankton-paradox nu grotendeels opgelost. 'Met de competitie om gekleurd licht kunnen we in elk geval een groot deel van de biodiversiteit onder plankton verklaren.'

Deze zomer ging Stomp met de Finse onderzoeksboot naar de Baltische Zee om te kijken of het picoplankton dat in het laboratorium zulke interessante resultaten opleverde, relevant was in de natuur. Dat bleek het geval: het plankton was in overvloed aanwezig, tot op grote diepten. Nu breidt Stomp haar planktonmodel uit. 'Ik wil kijken wat er gebeurt bij verschillende soorten water, bijvoorbeeld helder water van de oceaan tegenover troebel kustwater. In helder oceaanwater dringt bijvoorbeeld vooral blauw licht door op grote diepte, terwijl bij troebel kustwater meer groen licht de diepte in gaat. Ook willen we het veld in met het model om te kijken of we kunnen voorspellen welke planktonsoorten we in welk water kunnen verwachten.' Huisman: 'Voor bijvoorbeeld zwemwater wil je weten of je rekening

moet houden met de groei van giftig plankton, zoals blauwalg.'

Belangrijker zijn de gevolgen die dit onderzoek kan hebben op het rekenwerk aan het broeikas effect. Plankton heeft het broeikasgas koolstofdioxide (CO₂) nodig voor de fotosynthese: groeien met licht als energiebron. Het haalt CO₂ uit de lucht en legt het vast: het CO₂ wordt ingebouwd in het plankton. Stomp: 'Velen denken dat vooral het regenwoud CO₂ gebruikt, en daarmee het broeikas effect tegengaat. Plankton is echter verantwoordelijk voor vijftig procent van het wegvangen van CO₂ door fotosynthetiserende organismen. Picoplankton alleen neemt twintig procent voor zijn rekening. Dergelijke schattingen zijn gebaseerd op satellietbeelden, waarmee bepaald wordt hoe groen de oceaan is. Uit de intensiteit van die kleur wordt afgeleid hoeveel chlorofyl zich in het water bevindt. Dat is het standaard groene fotosynthetiserende pigment, dat ook in landplanten zit. De CO₂-berekeningen negeren echter pigmenten die andere kleuren licht gebruiken, zoals de pigmenten in ons rode picoplankton. Nu blijkt dat die alternatieve pigmenten wel degelijk van belang zijn.'

Huisman: 'Rode pigmenten zijn bijvoorbeeld belangrijk in diep kustwater, waar alleen groen licht doordringt en chlorofyl dus niet bruikbaar is. Ons onderzoek laat zien dat in de Baltische Zee maar liefst negentig procent van het plankton bestaat uit picoplankton dat beschikt over

alternatieve pigmenten. De huidige berekening van de hoeveelheid CO₂ die vastgelegd wordt door plankton in de oceanen, zou daarom wel eens een grove onderschatting kunnen zijn van de werkelijkheid.' ♦

Het artikel van Maayke Stomp, Jef Huisman e.a., 'Adaptive Divergence in Pigment Composition Promotes Phytoplankton Biodiversity', verscheen 4 november in 'Nature'. Het is tot 10 november te vinden op www.nature.com/nature, onder advance online publication.

FOTO: HENK THOMAS

Sanne Nolst Trenité (29), bedrijfsvoerder bij drie onderwijsinstututen van de FNWI, neemt deel aan de Amsterdam-Dakar Challenge. Ze vertrekt samen met haar vriendin op zaterdag 6 november.

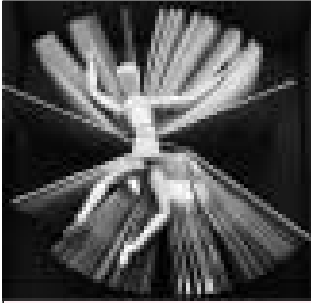
'De Amsterdam-Dakar Challenge is bedoeld als persiflage op Paris-Dakar. Bij de rally vanuit Parijs is het de bedoeling met tweehonderd kilometer per uur rücksichtslos door het landschap te scheuren om zo snel mogelijk in Dakar te arriveren. Dat doen wij niet. De Amsterdam-Dakar Challenge is een alternatieve low-budget rally met tweedehands auto's van maximaal vijfhonderd euro. Daarbij houden we ons aan de verkeersregels onderweg en zorgen ervoor dat de bewoners langs de route geen last van ons ondervinden.

Onze rally is wel minder stoer. We nemen de kustroute, die aanzienlijk minder zwaar is dan de route door de Sahara. Volgauto's hebben we niet en een ommetje maken mag. Alleen de oversteek naar Marokko maken we gezamenlijk met de andere deelnemers.

In totaal doen er negentig auto's mee die verspreid over drie dagen naar Dakar vertrekken. Mijn vriendin Willemijn en ik starten zaterdag 6 november als het enige meisjesteam. Vrijdagavond begint het eigenlijk al, met een strandfeest op Blijburg. De volgende dag stappen we in de auto naar het zuiden, het mooie weer tegemoet.

Dit is de ultieme manier van reizen naar de zon. We rijden in een Lada Niva 4wheeldrive, gesponsord door Lada Holland dat ons ook een pakket onderdelen meegeeft. Het gaat niet om winnen, maar meedoen en de finish halen. Behalve het beginfeest is er ook een eindfeest, verder is de hele trip ongeorganiseerd, maar we hebben ons natuurlijk goed voorbereid.

Mijn vriendin heeft veel gelezen over de landen waar we doorheen komen; ik heb me vooral mentaal voorbereid en geprobeerd me een voorstelling te maken van wat we onderweg tegen kunnen komen of wat er kan gebeuren. We zien wel. Ik doe mee omdat ik van techniek en motoren hou. Techniek vind ik simpel en concreet, tegelijkertijd hou ik van puzzelen en problemen oplossen. Maar ik doe ook mee voor de uitdaging en het avontuur. Ik hoop dat we de eindstreep halen, anders kunnen we het doel niet realiseren. Bij aankomst moet je de auto namelijk aan een lokaal goed doel schenken. (DW)

PERFECTE LEEGTE

Het is geen gemakkelijke opgave om de actualiteit in woorden te vangen. Zeker niet als deze woorden uiteindelijk een fictieve geschiedenis, een roman, moeten vormen. Dit spanningsveld tussen werkelijkheid en fictie is in *Emoticon*, de nieuwste roman van

Jessica Durlacher, op bijna elke pagina voelbaar.

Emoticon vertelt het verhaal van de vriendschap tussen Ester en Lola, beiden door hun joodse achtergrond begaan met de Israëliëse zaak. Deze vriendschap is niet geheel zonder scherpe kantjes: gebeurtenissen uit het gezamenlijke verleden van de twee vrouwen staan, hoewel nooit uitgesproken, nog steeds tussen hen in. De innige verbondenheid is vooral gebaseerd op dat wat niet gezegd wordt: 'De enige manier om het kolossale tussen hen in stand te houden was over alles wat belangrijk was te zwijgen.' De roman is ook het verhaal van Aisja, een jonge Palestijnse vrouw uit Ramallah, die met al het vuur dat ze in zich heeft vecht tegen de joodse bezetter. Haar strijd is echter niet alleen tegen de joden gericht. Als meisje voelt Aisja zich gedwongen te bewijzen dat ze evengoed meetelt in haar door mannen gedomineerde omgeving. 'Soms is de gevangenis een bevrijding voor zo'n meisje. (...) Nu is ze een martelaar. De gevangenis biedt haar in zekere zin zelfs bescherming.'

Met als achtergrond het verscheurde Israël van deze tijd ontrolt Durlacher beide verhalen tot ze catastrofaal in elkaar blijken te grijpen. Alle losse eindjes worden netjes afgewerkt; een vakkundig afgesloten boek, een perfect geheel blijft over. Alleen, *Emoticon* is niet zo perfect. Het boek is een kunststukje, maar is het ook goede literatuur? De schrijfster heeft een dappere poging gewaagd de politieke actualiteit van Israël en de Palestijnse problematiek onder woorden te brengen. Geheel tegen de verwachting in heeft ze daarbij gekozen voor een beschrijving vanuit Palestijns gezichtspunt. Maar verder dan een oppervlakkige schets van de diepgewortelde haat komt Durlacher niet. Veeleer lijkt ze de Palestijnse zaak van zijn vuur te ontdoen door Aisja niet voor haar volk te laten vechten maar voor haar erkenning als vrouw. De spanning tussen Durlachers drang de werkelijkheid te laten zien en het perfect literaire omhulsel waarin ze deze werkelijkheid wil gieten, wordt in *Emoticon* een strijd die aan beide kanten slachtoffers eist. Om de tragische wreedheid van de wereld om ons heen te verwoorden is geen versiering nodig, of zelfs gepast. Durlachers taal bestaat slechts uit opsmuk, uit vergezochte beeldspraak. Niets gebeurt bij haar gewoon, alles moet gepaard gaan met kleurrijke adjectieven, bijzinnen en metaforen. Simpel oogcontact bij een flirt wordt met barokke bombarie beschreven: 'En daar ontmoette haar blik de zijne, een frontale botsing zonder vaart, de collision van twee schepen, traag en zwaar, een ongeluk dat zijn weerga niet kent.' Door al deze mooischrijverij raakt de wereld juist verder dan ooit verwijderd. Er ontstaat een afstand tussen woord en werkelijkheid die nergens in *Emoticon* overbrugd wordt. Een conflict als in Israël is te schrijnend om als achtergrond te dienen voor de narcistische behoefte mooie woorden op papier te zetten. Durlacher heeft te veel gewild – én een politiek bewustzijn aan de dag leggen, én objectief blijven én bloemrijke zinnen schrijven. In *Emoticon* wordt deze veelheid tot een ijdele leegte. (Nienke Beeking)

Jessica Durlacher, *Emoticon*. De Bezige Bij, 436 blz., € 19,90

VERLEIDINGEN VAN DE BUITENWERELD

Nu de rook is opgetrokken rondom alle hype, euforie en later zelfs scepsis over de mogelijkheden van internet, wordt duidelijk dat langzaam maar zeker informatie- en communicatietechnologie een essentieel hulpmiddel is geworden in het bedrijfsleven.

De centrale stelling in mijn proefschrift is dat internet en andere elektronische informatiediensten organisaties vooral helpen in contact te komen met de buitenwereld. ICT kan toegang bieden tot informatie die zich ergens anders bevindt – in de hoofden of databases van anderen. Dit is niks nieuws voor communicatiewetenschappers. Televisie is bijvoorbeeld al vaak getypeerd als het venster op de wereld: het brengt de buitenwereld in de huiskamer. Internet biedt een soortgelijke functie, alleen dan interactiever – het is eerder een doorgeefluik, waardoor het nog beter mogelijk wordt om in contact te komen met die buitenwereld.

Toch concludeer ik op basis van mijn onderzoek dat het vooralsnog niet goed lukt om die buitenwereld te ontsluiten. Uitgevers moeten leren hun deuren wat meer open te zetten voor hun klanten. Vroeger was het voldoende om kant-en-klare boeken in een catalogus te zetten en deze bij klanten in de brievenbus te stoppen. Hier is nog steeds een goed belegde boterham mee te verdienen, maar het werkt niet voor informatie- en communicatietechnologie.

Ook is er veel werk voor de organisaties die gebruik maken van ICT. Individuele werknemers weten niet wat er allemaal mogelijk is en willen graag begeleid worden in de keuze en het gebruik van elektronische informatiediensten. Ze willen niet alleen actief moeten zoeken, maar ook regelmatig geattendeerd worden op interessante ontwikkelingen. Soms vinden ze het fijn dat iemand anders voor hen zoekt, maar dat moet dan wel iemand zijn die het probleem goed begrijpt.

Hoe moeilijk het is goed om te gaan met de verlokkingen van de buitenwereld, blijkt uit de ontstaansgeschiedenis van dit proefschrift. Iets te vaak heeft die buitenwereld invloed gehad op de voortgang van mijn proefschrift. Ik begon in 1994 als aio. Nu is het 2004: ik ben twee werkgevers verder, één vriendin en twee kinderen verder, een paar noodzakelijke updates over het onderzoeksobject verder, maar gelukkig nog met dezelfde professor en promotiebegeleider. Waarmee ik maar wil zeggen; het is mooi om de buitenwereld binnen te halen, je leven wordt er absoluut rijker van, maar het kan geen kwaad als het met wat beleid gebeurt.

John Nouwens

The Outside In: Questioning the Use of Electronic Information Services in Organizations. Promotor: prof. dr. J.J. van Cuilenburg
Promotie: 2 november

RAMSJ

GEHEIME GESCHIEDENIS

Nadat de zesde-eeuwse geschiedschrijver Procopius een boek had geschreven over hoe wijs keizer Justinianus was en hoe dapper zijn generaal Belisarius, en daar rijkelijk voor was beloond, zette hij zich aan een geheime geschiedenis. Het ware verhaal van de keizer en de generaal – onder de plak van hun meedogenloze vrouwen. Een cynisch en historisch meesterwerk.

Procopius, *The Secret History*. Penguin, € 5,75

ISLAM KORT

Wat betekent hadj, en wat jihad?

Geloven moslims in een Laatste Oordeel en in een vagevuur? Als Mohammed verscheidene vrouwen had, mogen gewone moslims dat dan ook? De Amerikaanse religiedeskundige Huston Smith schreef een korte introductie voor nieuwsgierigen.

Huston Smith, *Islam: A Concise Introduction*. HarperCollins, € 3,50

KLEINSTE ONTDEKKING

De microchip, gebaseerd op het idee om elektronische circuits sterk verkleind op plaatjes silicium te 'fotografieren', kent twee vaders, Jack Kilby en Bob Noyce. De keiharde concurrentiestrijd tussen deze beide uitvinders zorgde ervoor dat de chip in veertig jaar tijd steeds kleiner en krachtiger

werd, en de ooit zo logge computer uiteindelijk op ieders bureau paste. Zygmonts geschiedenis van de chip is de eerste beschrijving van deze technologische revolutie.

Jeffrey Zygmunt, *Microchip: An Idea, Its Genesis, and the Revolution It Created*. Perseus Publishing, € 8,50

TORA! TORA! TORA!

De officiële versie is eenvoudig: op 7 december 1941 pleegde de Japanse luchtmacht een briljante en verwoestende verrassingsaanval op de Amerikaanse marinebasis Pearl Harbor. Gordon Prange, dé expert als het gaat om deze nationale ramp, beschrijft in deze twee boeken ten eerste de aanval en waarom deze zo succesvol kon zijn,

en ten tweede de politieke achtergrond. Hij constateert dat de geruchten dat president Roosevelt op de hoogte was van de aanvalsplannen maar de basis welbewust niet heeft laten waarschuwen, maar al te waar zijn.

Gordon W. Prange (ed.), *At Dawn We Slept: The Untold Story of Pearl Harbor*. Penguin, € 5,95

Gordon W. Prange (ed.), *Pearl Harbor: The Verdict of History*. Penguin, € 4,95

Boeken gesignaleerd bij American Book Center, Kalverstraat 185. Studenten hebben bij ABC tien procent korting op het reguliere boekenaanbod. (MH)

Oprotten!

DOOR ROB HARTGERS

De relatie tussen de Oranjes en de media blijft problematisch. Willem Heemskerk maakte de balans op.

‘Nederlandse pers oprotten!’ schreeuwde de elfjarige kroonprins Willem-Alexander in 1978 naar fotografen tijdens een familie-uitje in Ierland. De pers was daar op uitnodiging van Hare Majesteit, want het is traditie dat de Oranjes af en toe een ‘fotomoment’ creëren. Het incident is tekenend voor de ingewikkelde verstandhouding tussen de Oranjes en de pers, vindt Willem Heemskerk. Hij koos de kreet van de jonge prins als titel voor zijn scriptie over de juridische verhouding tussen de privacy van leden van de koninklijke familie en de persvrijheid. ‘Het gaat om een conflict tussen twee grondrechten’, zegt Heemskerk. Hij bestudeerde een groot aantal recente casussen, van Mabelgate tot de Margarita-affaire en de onderschepte e-mail van Máxima waarin ze schrijft zwanger te zijn. In alle gevallen gaat het om berichtgeving in de geschreven media – vooral de roddelbladen – omdat daarover de meeste rechtspraak is te vinden. Aan voorbeelden geen gebrek. *Heemskerk*: ‘Tot vier jaar geleden was het een saaie bedoening bij de Oranjes. Met de komst van Máxima veranderde dat; opeens stond iedereen in vuur en vlam.’ Anders dan bijvoorbeeld ten tijde van de Lockheed-affaire in de jaren zeventig, toen bekend werd dat prins Bernhard steekpenningen had aangenomen van vliegtuigfabrikant Lockheed, is de pers tegenwoordig weinig terughoudend bij het berichten over koninklijke uitglijders. *Heemskerk*: ‘Vroeger werden de media de mond gesnoerd door de politiek. Dat lijkt nu niet meer te gebeuren. Donner en Balkenende vonden dat de satires op het koningshuis te ver gingen, maar hun kritiek leverde alleen maar meer satire op. Tegelijkertijd zijn de Oranjes populairder dan ooit. Kennelijk vergroot al die aandacht de populariteit van het koningshuis, zelfs als het gaat om schandalen.’

De Oranjes ondernamen geregeld juridische actie tegen media die in hun ogen te ver gingen. In 1988 spanden de kinderen van prinses Irene een procedure aan tegen een fotograaf die hen vier dagen lang had gevolgd en in zijn auto postte voor hun internaat. De kinderen stelden dat zij evenveel recht hadden op privacy als ieder ander. De rechter dacht daar anders over; hij stelde dat zij ‘publieke figuren’ waren, en hun gedragingen als ‘nieuwsfeit kon worden beschouwd’. Wel meende de rechter dat het belang van het nieuws-

WILLEM HEEMSKERK (26), ALUMNUS RECHTEN EN JOURNALISTIEK & MEDIA; BEGELEIDER: DR. LODEWIJK ASSCHER

FOTO: BOB BRONSHOFF

feit in dit geval gering was en niet in verhouding stond tot de mate waarin de privacy van de Oranje-telgen was geschonden. De Hoge Raad sloot zich aan bij deze uitspraak, die sindsdien geldt als een standaardarrest op het gebied van publieke figuren.

Of rechters welwillender zijn tegenover Oranjes dan tegenover gewone burgers, durft Heemskerk niet te zeggen. Wel is het volgens hem duidelijk dat de Oranjes ‘bepaalde politieke macht hebben’. Dat werd maar al te duidelijk in de kwestie van het door de gemeente Wassenaar ingestelde foto- en filmverbod rondom het nieuwe onderkomen van Willem-Alexander en Máxima. *Heemskerk*: ‘Zelfs op tweehonderd meter afstand van het landgoed – vanaf de openbare weg – mocht niet worden gefotografeerd. Alle juristen waren het erover eens dat deze beperking te ver ging. De rechter vond dat ook en vernietigde de verordening omdat die in strijd was met de persvrijheid.’

Sinds kort hebben de Nederlandse royals er

een nieuw wapen bij in de strijd met de media. In juni van dit jaar gaf het Europese Hof prinses Caroline van Monaco gelijk in haar klacht over de Duitse paparazzi. Het Hof vond dat haar recht op privacy geschonden was omdat zij op het moment dat de foto’s werden geschoten geen openbare functie uitoefende. *Heemskerk*: ‘Die uitspraak is ook bindend voor de Nederlandse rechters en kan grote gevolgen hebben. Roddelbladen moeten het juist hebben van het privéleven van bn’ers.’

Toch verwacht Heemskerk niet dat de spanningen tussen de media en de Oranjes zullen oplopen. Integendeel: ‘De Nederlandse bladen zijn erg braaf. Soms worden foto’s en verhalen niet gepubliceerd omdat de bladen zelf vinden dat ze te ver gaan. Bovendien willen Willem-Alexander en Máxima nu afspraken maken met de sensatiepers: af en toe een fotosessie in ruil voor rust. Het is in ieders belang om stappen naar de rechter te vermijden.’ ❖

K O K E N

BBM BAGELS

De broodbakmachine (bbm) is een hot item in de keuken geworden. Je kunt er de leukste dingen mee doen, van jam tot cakes. Je kunt er zelfs rijst in koken. Het nut hiervan moet ik nog ontdekken; het koken van rijst schijnt maar liefst drie uur te duren! In die tijd kun je beter een brood bakken. Gooi de ingrediënten in de bbm, druk op de knop en wacht af. Wat een keukenvriend!

Voor deze bagels moet je iets meer werk verrichten, maar het deeg kan de bbm voor je kneden. Ben je niet de gelukkige bezitter van een bbm-vriend, dan kun je het deeg ouderwets met de handjes kneden.

Verkruiemel de gist door de melk met de suiker. Zeef de bloem met het zout. Klop het eiwit schuimig. Schep gismengsel, boter en eiwit door de bloem tot een zacht deeg. Kneed dit tot een soepele deegbal (met of zonder bbm). Laat dit, afgedekt met een doek, minstens 1 uur rijzen. Kneed het deeg nogmaals en verdeel het in 12 bolletjes. Steek je duim in het midden van elk bolletje zodat er een gat ontstaat. Maak dat gat groter door het bolletje op je duim rond te draaien. Leg de bagels op een met bloem bestoven bakplaat, dek ze af en laat 10 minuten staan. Breng een pan met water (zachtjes) aan de kook. Laat de bagels hierin 20 seconden 'koken'. Leg ze op een ingevette bakplaat, bestrijk ze met eierdooier en bestrooi met garnering. Bak ze in het midden van een voorverwarmde oven in 20 minuten gaar. (Tamara Koeman)

Ingrediënten voor 12 bagels:

15 g gist, 2,25 dl lauwe melk, 1 tl suiker of 1 el honing

400 g bloem, 0,5 tl zout, 1 ei gesplitst

50 g gesmolten boter

Voor de garnering:

maanzaad, sesamzaad of grof zeezout

Bereidingstijd: 20 min. Prijs 12 bagels: € 2,-

AGENDA

CREA is de culturele organisatie van de UvA en de HvA
Turfdraagsterpad 17, 1012 XT Amsterdam, 020 5251400.

do 4 november
21.00

CREA-Muziek:
CREA PLUG & PLAY POP PODIUM

Drie swingende bands voor nop: **Mimiman**, free style rock; **The Audacious**, groove metal en **Gaylord & De Rakkers**, dubieuze feestmuziek. Plaats: CREA Muziekzaal. Toegang gratis.

vr 5, za 6 novem-
ber 20.30

CREA-Theater:
GOEDKOOP CABARET

Buiten is de koude herfst, binnen het warme bad dat Goedkoop Cabaret heet. Vers kleinkunsttalent en nog meer. Op vrijdag 5 november o.a. **Kaal**, op zaterdag 6 november o.a. **The making of Sesamestreet**. Zie voor meer informatie www.goedkoopcabaret.nl Plaats: CREA Theater. Toegang: € 6,-. Reserveren: 5251400.

di 9 november
20.00

CREA-Studium Generale:
TRAGISCHE HELDEN BIJ SHAKESPEARE (I) -
MACBETH

Spreker: **Paul Gabriner** (Engels, UvA). Macbeth is befaamd om zijn verstikkende, duistere en dreigende beelden, zijn herhaalde en huiveringwekkende verwijzingen naar hekserij, nacht en ziekte, en zijn bloedige reeks verschrikkelijke moorden. In Macbeth beheerst het kwaad bij wijze van spreken het podium. Maar al die aandacht voor het kwaad moet ons niet blind maken voor de rol die het goede speelt in het stuk. De echte fout van Macbeth, stelt Paul Gabriner, schuilt in zijn onderwaardering van de kracht van het goede. Als wij ons nu, zoals vaak gebeurt, vooral richten op de rol van het kwaad in het stuk, dan lopen wij het gevaar dezelfde fout te maken als Macbeth. Plaats: CREA Theater. Toegang gratis. Inlichtingen: 5251420.

wo 10 november
19.00

Filmhuis Xi:
FILMHUIS XI PRESENTEERT:
IDFA/SHADOW SNEAK PREVIEW

In het kader van het IDFA en Shadow Film Festival presenteert Filmhuis Xi een speciale voorvertoning van één van de films uit het programma. Plaats: CREA Theater. Toegang gratis. Reserveren niet mogelijk.

www.crea.uva.nl

STUDENTEN SERVICES

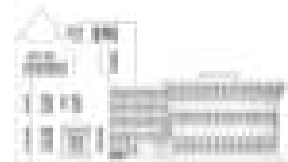
Zelfverzekerd naar een assessment

Oefen met een psychologisch onderzoek en assessment en ga met (meer) zelfvertrouwen deze laatste selectieronde van je sollicitatie in. Aan de hand van het zelf ondergaan van assessment-situaties leer je jouw sterke kanten kennen en krijg je oog voor aandachtspunten. Een ervaren assessor van D*PBO vertelt wat je van een psychologisch onderzoek en/of assessment kunt verwachten en hoe je je kunt voorbereiden. De workshop is op dinsdag 30 november, 13.30-17.00 uur. Kosten € 10. Meld je tijdig aan, want vol = vol!

Studiekeuze

Had je andere verwachtingen van je studie? Overweeg je van studie te veranderen of ben je gestopt? Wil je uitzoeken welke studie bij je past? Tijdens de training Studiekeuze zet je de nodige stappen om weloverwogen een nieuwe studie te kiezen. Je krijgt een beter beeld van wat je interesses, kwaliteiten en vaardigheden zijn en zoekt actief

Service & Informatiecentrum, Binnengasthuisstraat 9, 1012 ZA A'dam. Openingstijden ma.-vrij. 10.00-17.00 uur; do. tot 19.00 uur. Tel. bereikbaar onder 525 8080, ma.-vrij. 9.00-17.00 uur, ook voor Studentendecanen en sprekers c.q. afspraken Studentendecanen, LAC en BIS ● **Studentendecanen**. Tel. spreekuur di.-vrij. 9.00-10.00 uur ● **Studentenpsychologen**. Voor afspraken en info, ma.-vrij. Tel. spreekuur 10.30-12.30 uur, tel. 525 2599 ● **Studentenartsen**, Oude Turfmarkt 151, 1012 GC A'dam, tel. 525 2878, www.studentenartsen.nl Open spreekuren ma.-vrij. 9.00-9.45 en 13.30-14.00 uur ● **Loopbaan Advies Centrum**. Tel. spreekuur di.-vrij. 9.00-10.00 uur. Inloopspreekuur di.-vrij. 11.00-12.00 uur. Voor afspraken zie SIC ● **Bureau Internationale Samenwerking**. Tel. spreekuur di.-do. 9.00-10.00 uur. Inloopspreekuur di.-do. 11.00-12.00 uur.

informatie over verschillende opleidingen die je aanspreken. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het kiezen: hoe doe je dat en wat kun je doen om het jezelf gemakkelijker te maken. De volgende training (vier bijeenkomsten op vrijdagmorgen) start op 26 november. Kosten: € 25.

Info & aanmelden: www.uva.nl/trainingscentrum Bovenstaande workshop en training zijn bedoeld voor studenten en afgestudeerden van de UvA en HvA. Ze worden aangeboden door het Trainingscentrum van Studenten Services van de UvA, en worden ook daar (Binnengasthuisstraat 9) gehouden.

Meer informatie over Studenten Services staat op: www.uva.nl/studentenservices of: 020-525 8080.

MEMO

CSR

WWW.UVA.NL/CSR
De Centrale Studentenraad vertegenwoordigt de studenten aan de UvA en overlegt met het bestuur van de universiteit over alle onderwerpen die studenten aangaan. Voor vragen en/of opmerkingen kun je contact opnemen met de CSR, Vendelstraat 2, 1012 XX Amsterdam, tel. 525 3726, www.uva.nl/csr

Instituut voor de Leraren-opleiding

– UHD 'ICT en leerprocessen'

Rechtsgeleerdheid

● afd. Publiekrecht
– promovendus Staatsrecht

Uitgebreide informatie over deze en andere vacatures die de Universiteit van Amsterdam momenteel aanbiedt: www.uva.nl/vacatures. Voor vacatures van andere universiteiten en academische ziekenhuizen: www.AcademicTransfer.nl

VACATURES

WWW.UVA.NL/VACATURES

Geesteswetenschappen

● afd. Kunst-, religie- en cultuurwetenschappen
– leerstoel Geschiedenis van de bouwkunst
– leerstoel Kunstgeschiedenis van de nieuwste tijd
● Inst. voor Cultuur en Geschiedenis (ICH)
– promovendus 'Gouden Eeuw'

COMMISSIE VOORZIENINGEN GEHANDICAPTEN

De Commissie Voorzieningen Gehandicapten is een adviescommissie van het College van Bestuur. Bovendien kan men bij de commissie terecht voor informatie over:
● Persoonlijke voorzieningen, zoals:
– Het toegankelijk maken van een werk- of studieplek.

– Het treffen van technische voorzieningen om werk of studie mogelijk te maken.

– Bij- of omscholing ter voorkoming van arbeidsongeschiktheid en bevordering van herplaatsbaarheid.

– Een gehandicaptenparkeerplaats.

● Algemene voorzieningen, zoals

– Bouwkundige voorzieningen t.b.v. het toe- en doorgankelijk maken van gebouwen.

– Het creëren van parkeermogelijkheden.

– Voorzieningen voor visueel gehandicapten, zoals braille-apparatuur en teksttelefoon.

– Voorzieningen voor auditief gehandicapten, b.v. ringleidingen.

● Voor informatie over

– Wettelijke regelingen.

– Instanties, die betrokken zijn bij subsidies t.a.v. voorzieningen.

– Instanties die de belangen van gehandicapten behartigen.

Inlichtingen: H.J. Cornelissen, voorzitter, tel. 525 2722 (donderdag),

P. Vriens, studentendecaan, tel. 525 2465,

teksttel. 525 2948.

STUDENTENLEVEN

Vijf vragen aan:

1. Wat is de FSA?

De FSA is de studievereniging voor financieel georiënteerde studenten aan de economische faculteiten van de Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit te Amsterdam. De FSA telt 1300 leden en viert volgend jaar haar tweede lustrum.

2. Wat doet de FSA?

De FSA slaat een brug tussen studenten en bedrijven door middel van het organiseren van verschillende nationale en internationale projecten. Bovendien geeft de FSA ieder kwartaal twee magazines uit: het ledenblad *FSA&Beyond* en het academische magazine *Fiducie*.

3. Waar zit de FSA?

Wij bevinden ons op de Roetersstraat 11 in Kamer E 0.12.

4. Komende projecten?

● Landelijke Beleggings-Competitie (LBC)

www.ikwilbeleggen.nu

Beleg fictief geld in aandelen en opties om een zo hoog mogelijk rendement te behalen en zo een weekend Chicago te winnen.

● Beroepdagen

www.beroepdagen.nl
15 en 16 november, de Beurs van Berlage.

Kom in contact met topbedrijven door middel van presentaties, workshops, interviews en diners. Een perfecte oriëntatie op je toekomstige loopbaan en bovendien een uitgelezen mogelijkheid voor het regelen van stages en traineeships.

● Accountancy Cycle

www.accountancycycle.nl

In december zijn er weer zes inhouse dagen bij de vier grote en twee kleinere accountantskantoren. Dé mogelijkheid voor toekomstige accountants om sfeer te proeven bij de kantoren en kennis op te doen tijdens de workshops.

● Consultation

www.consultation.nl

De gerenommeerde landelijke Consultancy business course van de FSA vindt dit collegejaar plaats in februari 2005. Ben jij die topstudent, die uitgedaagd wil worden door de beste strategy consultants? Meld je dan nu aan voor deze unieke business course voor en door studenten.

5. Carrière goed beginnen?

Meld je aan via www.fsa.nl en word lid van de FSA. We richten ons op een brede doelgroep, dus als jij geïnteresseerd bent in Finance, Accountancy, Controlling of Consultancy ben je meer dan welkom bij de projecten van de FSA. Bovendien zijn we altijd op zoek naar getalenteerde studenten die meer ervaring op willen doen in projectmanagement, door middel van het organiseren van FSA projecten.

Activiteiten

● 3 november- AmFiBi: Filmsymposium in Crea: 'De zee die denkt'. Meer informatie: <http://www.amfibi.nl>

– Congo: 'Hoeren en Pooiers Feest' in de Heilige Zeug, Warmoesstraat 121

Gratis aandacht voor een activiteit: studentenleven@asva.uva.nl

Of op zoek naar meer informatie over het verenigingsleven aan de UvA? Zie: www.asva.uva.nl/studentenleven

ANNONCES

WONEN

Aangeboden, voor 3 maanden per 1 dec.: **ruime 3 kamerwoning op Borneo-eiland**, volledig ingericht, met ruime badkamer en dakterras, € 550 inclusief. Tel. 020-421 0661.

Verhuizen? Ik kom met auto met boedelbak, waar studentenninboedel inpast, van stoep tot stoep: € 35. Bel Taco 06-4486 4390.

VRIJWILLIGERSWERK

Aandacht over? Word buddy voor daklozen bij De Bres of voor verslaafden bij De Regenboog! Training eind januari. Bel 020-531 7600 of mail Buddy-zorg@deregenboog.org

Amsterdam FM zoekt vrijwillige **redacteuren en verslaggevers** voor de actualiteiten- en sportzender in de hoofdstad. Voor meer informatie kijk op www.amsterdamsnieuws.nl of stuur een e-mail naar lokale-nieuwsdienst@yahoo.com

VERDIENEN

Gezocht: Oppas voor onze twee zoontjes (2 jaar en 7 mnd.), 's avonds € 5,- p/u en/of overdag € 6,- p/u. Watergraafsmeer, tel. 020-777 1628.

Gezocht: gezonde mannelijke en vrouwelijke vrijwilligers, 18-35 jaar, geen pilgebruik voor stofwisselingsonderzoek in het AMC. Er worden geen geneesmiddelen gebruikt/getest. Vergoeding € 125. Aanmelden/inlichtingen: m.r.soeters@amc.uva.nl, gaarne met vermelding telefoonnummer.

Diftar Platform Apeldoorn zoekt student met interesse voor milieu voor enquête naar gevolgen **differentieel tarief voor afval in Apeldoorn**, grootste

Annonces zijn advertenties zonder winst oogmerk, bestemd voor particulieren. De Algemene Voorwaarden voor plaatsing zijn op aanvraag verkrijgbaar. **Kosten** € 7,50 voor de eerste drie regels (totaal ong. 100 tekens, incl. spaties), € 2 voor elke volgende regel. Aanbieden **kan uitsluitend per e-mail: mededelingen@folia.uva.nl**, onder vermelding van naam, adres en telefoonnummer. Na plaatsing van uw annonce krijgt u via uw e-mail adres de factuur toegestuurd. **Plaatsing:** Annonces aangeboden vóór vrijdag 11.00 uur worden opgenomen in het eerstvolgende nummer.

stad met dit systeem, interesse of meer info? Mail naar olaf.priksen@student.uva.nl of bel 06-5491 6321.

Schoonmaakwerk voor 3,5 uur per 2 weken op het Java-eiland. Als je interesse hebt, mail even naar rdeleeuw60-mail@yahoo.com dan neem ik contact op.

Gevraagd: Huishoudelijke hulp, 3 uur per 14 dagen, € 10 per uur. Tel. 676 7683.

STUDENTENPASTORAAT vE90

Religie zonder God? Religie Café 4 nov. 20.00 uur: Gesprek met drs. P. Pekelharing (ethiek, UvA) over het hedendaagse fenomeen van massabijeenkomsten vol rituelen – van voetbalfans tot stille tochten - www.ve90.nl

Muzikaal Podium: een open podium waar studenten – amateurs en (semi)profs – rond het thema 'Stem en tegenstem' musiceren. Iedereen die muziek maakt, vocaal en instrumentaal, kan meedoen. 8 nov. Geert van der Bom, tel. 672 3414 - www.ve90.nl

Cinecafé: op 11 nov. 19.30 uur gratis vertoning van de film Pi met nabespreking - www.ve90.nl

SPORT

Yoga of Pilates? Yoga op ma. di. do. en vrijdagavond. Pilates op do.ochtend 10.00 -11.30 uur. Speciaal tarief voor studenten. Bel Marloes: 020-679 7515 of kijk op www.yogastudio-flow.com

CULTUUR

Dinsdag 9 november, op de **vijftiende verjaardag van de val van de Muur**, organiseert het Historisch Platform een debat over 'De ware aard van de DDR'. Met o.a. Willem Melching en Stefan Wolle. Zie www.historischplatform.nl

Sinterklaas komt er weer aan. **Vraag de goedheiligman een zangles cadeau** van een cursus 'popduet zingen', start 11 nov., dond.av., 6 x. Bel Antonia Holthuizen, zangdocent lichte muziek voor beginners en profs: 020-624 4622.

Jazz/pop-gitarist heeft nog plaats voor enkele getalenteerde leerlingen op gitaar. Jazz- en popmuziek, theorie, techniek (linkerhand, plectrum, etc.), improvisatie, compositie. Tel. 020-626 0836.

DIVERSEN

De Spermabank van het AMC vraagt donoren. Het sperma wordt gebruikt voor inseminatie. Onkosten worden vergoed. Nadere informatie Tel. 566 3090 of www.spermadonoren.nl

Feestruimte? Binnenkort afgestudeerd of een ander excuus om een feestje te geven? NoNo-Mes Zaalverhuur in hartje Amsterdam tegen studentprijzen. Tel. 020-623 7277 of www.nonomeszaalverhuur.nl

DEZE WEEK

GRATIS DANSEN

Onlangs nog uit je plaat gegaan op couscous grooves en basmati breakz? Dacht het niet. *Mystic Grooves* brengt daar verandering in. Een keer per maand, in een tot oriëntaalse dansarena omgetoverde Melkweg met live muzikanten en danseressen, gaan de voetjes van de vloer op een geraffineerde en eigentijdse mix van oriëntaalse en Aziatische muziek. Maak kennis met een ongeëvenaarde *beatmatching* (platen op elkaar afstemmen tot één doorlopend ritme) van Asian underground, Indiase bhangra, Pakistaanse breakbeats, Libanese hiphop, Marokkaanse drum 'n bass en Egyptische house, waarbij traditionele ritmes en melodieën worden gemengd met westerse beats en elektronica. Het resultaat: een vanzelfsprekend geheel van klankkleuren, met veel afwisseling in tempo, sfeer en intensiteit. Dj mps Pilot die eigenlijk Horst Timmers heet, kwam tijdens zijn studie etnomusicologie in aanraking met niet-westerse geluiden. Gefascineerd door het organische geluid uit bijvoorbeeld Afrika en het Midden-Oosten werd zijn grootste drijfveer mensen te laten dansen op klanken die zich daar niet zo makkelijk voor lenen. En nu snel gaan kijken of hem dat lukt. Ter introductie van deze nieuwe dansnacht krijg je op vertoon van dit artikel op 11 november eenmalig gratis toegang tot *Mystic Grooves*. Uitknippen dus en swingen maar. (Evelyn de Roos)

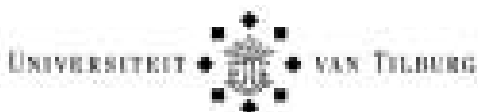
Melkweg, *Mystic Grooves*. Dj Safri (Utrecht) en dj mps Pilot (Amsterdam)
Aanvang: 11 november, vanaf 23.00 uur. Entree: € 8,-
Meer informatie op: www.mysticgrooves.nl

Speciale Folia-actie: tegen inlevering van dit artikel aan de Melkweg Kassa krijg je gratis toegang tot de Mystic Grooves op donderdag 11 november.

U kunt nú iets doen voor de Zonnebloem!

Beurc mee aan ons nieuwe vakantieschip. Stort uw bijdrage op giro 145. Namens onze passagiers: hartelijk dank.

INGEZONDEN MEDEDELING

17 november mastervoorlichting

Economie, Bedrijf, Communicatie, Cultuur, Rechten, Theologie, Wijsbegeerte, Sociale Wetenschappen
www.uvt.nl/masters studievoorlichting@uvt.nl

SPORT

WWW.USC.UVA.NL

Op 15 november starten er **NIEUWE TENNISCURSUSSEN** bij het USC. Je hebt van maandag t/m vrijdag keuze uit 25 cursussen op 7 niveaus. Studentencursusprijs € 45 (9 lessen). Locatie en inschrijving: USC Tennis, Radioweg 80 (naast de Jaap Edenbaan), tel. 362 3311 of tennis@usc.uva.nl.

Alle info en roosters op www.usc.uva.nl (onder 'locaties').

Zaterdag 13 november kun je van 13.00 tot 15.30 uur aan de De Boelelaan in een USC Special gratis kennismaken met **ULTIMATE FRISBEE**. De trainers, leden van het nationale team, zijn lid van de vereniging Crunch internationals. Bij Ultimate frisbee spelen twee teams van zeven spelers tegen elkaar op een half voetbalveld. Ultimate

frisbee houdt in: veel rennen, vangen, gooien en duiken (als je durft!), maar Ultimate bevat ook veel tactische aanvallen en verdedigingen waardoor een wedstrijd intensiever en interessanter wordt. Dit is je kans om kennis te maken met deze leuke, dynamische sport. Info: www.crunch-ultimate.net

Studenten sportcentrum USC, De Boelelaan 46, 1082 LR Amsterdam, tel. 301 3535, usc@usc.uva.nl, www.usc.uva.nl

MA 8 NOV | 20.00 UUR

Terrorismebestrijding: Leuker kunnen we het niet maken, veiliger wel?

In hoog tempo zijn er op Europees en Nederlands niveau maatregelen genomen om terrorisme te bestrijden. Hoe effectief zijn deze maatregelen en wat voor gevolgen hebben ze voor de rechtsstaat, intro privacy, en voor aflichtoren. Staan de maatregelen wel in verhouding tot de dreiging van het terrorisme? De avond begint met twee kortingen door advocaat **Elitta Söhler** en politoloog **Cees Wiebes**. Aansluitend het debat tussen **Laetitia Giffels** (VVD), **Wim van Pelt** (ICDA) en **Marjke Vos** (GroenLinks) g.j.v. **Edwin Bakker** (onderzoeker terrorisme, Gingenda)

WO 10 NOV | 20.15 UUR

Derrida

Inleiding door **Henk Oosterling**
A. Dax & A. Zingis Kalkan | USA | 2012 | Franse
OH portret van de Franse filosoof **Jacques Derrida** is geen biografie van de vader van het woord 'deconstructie' of een tussentijdse filosofische introductie, maar een intense dialoog, die alle aspecten van de filosofie van de filosoof aanvoert. Welke verbanden kunnen worden gelegd tussen het gedachtegoed en het persoonlijke leven van een filosoof? En hoe kan dit in een film worden weergegeven? Deze vragen staan het portret van de Franse filosoof Jacques Derrida. De vraagstellingen krijgen geen oplossing, maar worden juist steeds complexer. Zie ook: www.derridafilm.nl

www.debalie.nl 020 5535100

UIT IN AMSTERDAM

DE BALIE Kleine-Gartmanplantsoen 10
voor cultuur en politiek Telefoon 553 51 51 / 100 / www.debalie.nl

- 2 t/m 7 nov. **Cordoba festival:** Zie www.cordoba.nl
- ma 8 nov. **Terrorismebestrijding:** Debat met: Britta Böhrer, Cees Wiebes, Laetitia Griffith, Wim van Fessem, Marijke Vos. O.l.v.: Edwin Bakker • 20.00 u.
- ma 8 nov. **Slaa: De geest van Europa:** wat is dat toch, dat Europa? Met Hermann van der Dunk, Arnold Heumakers, Renée Postma en Christophe de Voogd. • 20.00 u.
- di 9 nov. **Slaa: De geest van Europa:** het Europeagevoel? Met Hella S. Haasse, Bas Heijne en Henk Pröpper. • 20.00 u.
- wo 10 nov. **Slaa: De geest van Europa:** het rijk van de cultuur. Met Steven Adolf, Bernard Bouwman, Olaf Tempelman, Michèle de Waard, Michaël Zeeman (o.v.) en Hans Maarten van den Brink
- wo 10 nov. Engagement & Filosofie: Jacques Derrida • 20.15 u.

THEATER BELLEVUE Leidsekaade 90
Telefoon 530 53 01 / www.theaterbellevue.nl

- t/m 21 nov. **Bellevue Lunchtheater** Kerstpakket / Boogaerd vd Schoot • 12.30 u.
- 1 t/m 6 nov. **AKF:** 10 minuten audities **Concours Wim Sonneveldprijs** • 20.30 u.
- 3 t/m 7 nov. **www.cordoba.nl** een theaterfeest! Ook in De Balie & de Krakeling
- ma 8 nov. **Ballo Cantabile:** moderne dans & barokmuziek - Joaquim Sabaté • 20.30 u.
- 9 t/m 13 nov. **Sielesalt:** Tryarter's Nynke Laverman zingt Friese fado's • 20.30 u.
- 10 t/m 21 nov. **IK:** Orkater kruipt in hoofd v Gustave Flaubert • 20.30, zo 15.00 u.

BEURS VAN BERLAGE Damrak 243
Telefoon 521 75 75

- za 6 nov. **Polo de Haas, piano Mozart Fauré Theo Loevendie & Ziggurat Ensemble** Hock Khoe foto expo • 20.15 u.
- zo 7 nov. **Negende** Globaliseringslezing door Noreena Hertz Schrijfster van *Yakult* zt. The Silent Takeover en I Owe You €14,-/€12,50 • 17.00 u.

BIMHUIS Oude Schans 73-77
Telefoon 623 13 61 / www.bimhuis.nl

- wo 3 nov. **Brad Shepik Trio** uit NY met Matt Penman & Tom Rainey • 21.00 u.
- 4 t/m 7 nov. **Budapest Nights** vier dagen hongaarse jazz, impro, volks- en dansmuziek
- ma 8 nov. **Bennie Wallace's** Coleman Hawkins centennial project met Hans Dulfer
- wo 10 nov. **Carmen Gomes Inc.** 'souljazz with a blues flavour' • 21.00 u.

BRIX food drink jazz Wolvenstraat 16
Telefoon 639 03 51 / www.cafebrix.nl

- elke ma **Monday Night Jazz Club** met René van Beeck • 20.30 u.
- elke di & do dinsdag **Great Movies Night** 21.00 donderdag **Piano Bar** • 20.00 u.
- elke vr **DJ 'n' Jazz** - Celsius' DJ & BIH • 20.00 u.

CANAL COMPANY Afvaartsteiger tegenover Rijksmuseum
reserveren 623 98 86 / www.canal.nl

- iedere za 'Canals and all that - Jazz Band' speelt 1½ uur swingende **live jazzy muziek** tijdens rondvaart met een luxe partyschip. Toeg. € 42,50 incl. drankjes en snacks • 20.00 u. & 22.00 u.

HET COMPAGNIETHEATER Kloveniersburgwal 50
Tel. 520 53 20 of Uitlijn 0900-0191 / www.theatercompagnie.nl

- di t/m za **Freek de Jonge** met **De Vergrijzing:** Mijn Filmcarrière. • 20.30 u.

CONCERTGEBOUW Concertgebouwplein 2-6
Telefoon 671 83 45 / www.concertgebouw.nl

- Bestel per fax 020-573 04 60. Last-minute infolijn 020-573 05 11**
- za 6 nov. **Zaterdag Matinee** Radio Filh. Orkest Holland o.l.v. Jan Willem de Vriend, Hans van Loenen, trompet **Händel:** Concerto a due cori HWV 333 **Haydn:** Trompetconcert **J.C. Bach:** Sinfonia für Doppelorchester opus 18/1 **Mozart:** Symfonie nr. 39 € 16,-; red. € 14,- • 14.15 u.
- za 6, ma 8, wo 10 nov. **Nederlands Kamerorkest** o.l.v. **Gordan Nikolić,** viool **Vivaldi** - De vier Jaargetijden, **Haydn** - Symfonie nr. 6 en 8 € 25,- • 20.15 u.
- zo 7 nov. **Amsterdam Sinfonietta & Nederlands Blazers Ensemble** m.m.v. Charlotte Margiono, Marcel Reijns, Peter Blok **Serenade aan Dvorak** • 20.15 u.
- zo 7 nov. **Hemel en aarde** Ingrid Kappelle, sopraan; Håkon Austbø, pianist o.a. Grieg: *Haugtussa*, *Messiaen: Chants de Terre et de Ciel* • 20.15 u.
- wo 10, vr 12 **Stichting Kamermuziek Amsterdam** Internationale Kwartetserie **Juilliard String Quartet:** Schubert, Wolf, Mozart • 20.15 u.
- do 11 nov. **Stichting Kamermuziek Amsterdam** **Inessa Galante,** sopraan/**Kelvin Grout,** piano: liederen o.a. Tsjaikovski, Händel • 20.15 u.
- za 13 nov. **Zaterdag Matinee** Radio Filh. Orkest Holland, vrouwenkoor, vocale solisten o.l.v. Edo de Waart **Schreker:** Der Geburtstag der Infantin **Zemlinsky:** Der Zwerg € 23,-; red. € 20,50 • 14.15 u.
- zo 14 nov. Ivo Janssen Piano met première Pianoconcert Ravel v Oosten Berlioz - *Symf. Fantastique* & Respighi *Fontane di Rome* Philips Symfonie Ork olv Jules v Hessen Toegang €17,-/€12,- • 14.15 u.
- zo 14 nov. **The International Holland Music Sessions, serie New Masters on Tour** Mirjam Tschopp, viool/Riccardo Bovino, piano; werken van Mozart, Debussy en Ravel. Jean-Philippe Sylvestre, piano; werken van Ravel en Chopin. €19,50/€18,- • 14.30 u.
- zo 14 nov. **Serie Meesterpianisten: Mikhail Pletnev** speelt werken van **Beethoven** (o.a. 'Pathétique'-sonate) en **Chopin** (24 Preludes, op. 28) *1e rang* € 55,-; *CJP/PAS-65* € 42,-; *2e rang* € 43,-; *CJP/PAS-65* € 33,-
- za 20 nov. **Meesters op de gitaar: Xuefei Yang (China)** • 20.15 u.

CRISTOFORI Prinsengracht 581-583
Telefoon 770 06 60 / www.jazz-in-amsterdam.com

- Sunday Night Jazz met René van Beeck & gasten** aanvang 20.30 u.

zo 7 nov. o.a. Lydia van Dam, vocals, Rob van Kreeveld, piano €15,- red. €12,-

DOMINICUSKERK Spuistraat 12

- zo 7 nov. **PA'dam** zingt (!) de **Goldbergvariaties** - Bach/Trujillo • 20.15 u.

THEATER FABRIEK AMSTERDAM Czaar Peterstraat 213 / 0900-3005000 (45 cpm) / www.7fingers.nl

- t/m 7 nov. **LOFT by the 7 Fingers** Acrobatische Theatershow + DJ! • 20.15 u.

HUIS AAN DE AMSTEL THEATER Lauriergracht 99c Telefoon 427 23 50 / www.huisaandeamstel.nl

- za 6 nov. Toneelgezelschap Huis aan de Amstel speelt de cabareteske voorstelling **Meisjes zijn Niks** over jongens en meisjes over verliefd worden en stoer doen voor iedereen vanaf 8 jaar • 20.00 u.

DE KLEINE KOMEDIE Amstel 56-58
Telefoon 624 05 34 / www.dekleinekomedie.nl

- wo 3 **Mike Boddé** 'Het Land' Mix van anekdoten en muziek 2e seiz. • 20.15 u.
- do 4 t/m za 6 **Ali B** 'Ali B Vertelt Het Leven Van De Straat'. Uitverk. • 20.15 u.; za 6 óók 23.00 u.
- zo 7 **Nick Lowe.** Theaterconcert. Ambachtelijke nummers op meesterlijke wijze • 20.15 u.
- v/a ma 8 (beh vr 12 t/m zo 14) **Jochem Myjer** 'Yeee-Haa!' Première **Uitverkocht** • 20.15 u.
- v/a vr 12 **Bolder & Plante** 'Smack!' Postmodern knockcabaretophogehakken 2e seiz. • 20.15 u.

LIVE FROM PARADISE drie locaties in Amsterdam
Telefoon 626 68 66 / www.indenes.nl

- 3 nov. t/m **De Daders / Station House Opera: drie theatervoorstellingen** op drie locaties in Amsterdam worden door middel van internet met elkaar verbonden en vertellen **één verhaal.** Aanvang: 19.00 u. en 21.30 u., reserveren verplicht, kaarten afhalen tot 18.00 u. bij de Brakke Grond 'niets minder dan uniek, bijzonder en lucide (**Parool**) 'bewonderingswaardig en vooruitstrevend (**Spits**)

MAAGDENHUIS OP MAANDAG (UVA) Telefoon 525 28 83 / www.uva.nl

- ma 8 okt. **Amerika en de wereld na 2 november** prof. Karel van Wolferen • 17.30-18.00 u.

MEERVAART Meer en Vaart 300
Telefoon 410 77 77 / www.meervart.nl

- week 45 o.a. Drums United; World of rhythm 15e Night of the Blues

MELKWEG Lijnbaansgracht 234a
Telefoon 531 81 81 / www.melkweg.nl

- Muziek** do 4 **Ozric Tentacles** 20.30 u.; **Que Pasa?** Special: Dia des muertos 23.00 u. / do 4 & vr 5 **Flogging Molly** ea. 19.30 u. / vr 5 **Radio 4** 20.30 u.; **Knockout** 23.00 u. / za 6 **Femi Kuti & The Positive Force** 21.00 u.; R.A.T. Night **Jaya The Cat** ea. 21.30 u.; **Crossfader** 24.00 u. / zo 7 **Jazz Orchestra of the Concertgebouw** 21.00 u.; **Kamadeeldra** 21.00 u. / di 9 **Ani DiFranco** 20.30 u. / wo 10 **Lostprophets** - uitverkocht 20.00 u.; **The (International) Noise Conspiracy** 21.00 u.

Theater wo 3 en do 4 **Maat voor Maat!** THEater EA 20.30 u. vr 5 t/m zo 7 **Just one day!** Powerplay 20.30 u.; zo 16.00 u. zo 7 **Kamadeeldra!** Jules Deelder en Kamagurka 21.00 u.

Media Mediaroom - t/m di 30 nov: 3 korte films van Nicolas Provost Foyer: Crossmedia Jukebox | **www.outloud.tv**

HET MUZIEKTHEATER Amstel 3
Telefoon 625 54 55 / www.hetmuziektheater.nl

- vr 5, za 6 nov. **Het Nationale Ballet** danst het wereldberoemde sprookjesballet **Assepoester** • 20.15 u.
- 4, 7, 9, 12, 16, 19, 22, 25, 28, 30 nov. **De Nederlandse Opera** - Rigoletto - G. Verdi • 20.00 u.; 7 en 28 nov. 13.30 u. **Gastprogrammering Het Muziektheater presenteert:**
- do 11, za 13, zo 14 nov. **Bloedbruiloft** van Sándor Szokolay door de **Hongaarse Staatsopera** naar de toneeltekst van García Lorca, regie van Balázs Koválik. • 20.15 u.; zo 14.00 u.

in de NES Dagkassa Nes 45, tel. 626 68 66 v/a 13.00 uur

- DE BRAKKE GROND** Nes 45 www.brakkegrond.nl
avondkassa 626 68 66, aanvang 20.30 u.
- vr 5, za 6 **Cie. de Koe** 'De Miserie van de Jonge Werthers' komische voorstelling over liefde en geluk, eenzaamheid en dood
- ma 8 **PopGrond** dubbelconcert met MAXON BLEWITT / A BRAND
- wo 10, do 11 **Abattoir Fermé** 'Galapagos' 'Eén van de 5 beste voorstellingen van vorig jaar' (De Morgen)
- vr 12, za 13 **Abattoir Fermé** 'Life on the edge' horrortheater waarin de fascinatie voor 'het afwijkende' in een nog nooit geziene, rijke beeldtaal en theatrale vorm wordt gegoten
- FRASCATI** Nes 63 www.theaterfrascati.nl
avondkassa 623 57 23, aanvang 20.30 u.
- wo 3 **Vormsnoei - Sanne van Rijn/ZTHollandia** 'Uitdagende voorstelling, rijk aan vorm, betekenis en verbeelding' (De Morgen)
- do 4 t/m za 6 **Anorak-Benny Claessens** Een hit van afgelopen ITs festival • 21.00 u.
- vr 5 en za 6 **Myrrh and Cinnamon - Club Guy & Roni/Prime Orkestra** Mix van fysieke kracht en duidelijke theatrale focus met live-muziek!
- v/a di 9 **Scarfaced-Made in da Shade** Remix gangsterepos Scarface • 21.00 u.
- v/a di 9 **De Kleur van Droes** Zwarte dominee die slavernij verdedigt • 20.00 u.

THEATER DE ENGELNBAK Nes 71 www.engelenbak.nl
avondkassa 626 6 66, info 626 36 44

- 4 t/m 6, 10 nov. **Ons Indië - Toetssteen,** tekst Hans van Hechten • 20.30 u.
- zo 7 nov. **Ons Indië - Toetssteen - matinee** • 14.30 u.
- di 9 nov. **Open Bak - presentatie Rik Hoogendoorn** - veel voor weinig! • 20.30 u.

NIEUWE DE LA MAR THEATER Marnixstraat 404
Telefoon 530 53 02 / www.nieuwedelamar.nl

- t/m za 6 nov. **In Holland staat Mijn Huis** De nieuwste Jürgen Raymann • 20.15 u.
- zo 7 nov. **Speciaal Ramadan Concert** soefimuziek Abdurrahman Öñül • 20.15 u.
- ma 8 nov. **Masters of Swing** Louis van Dijk & Cor Bakker in concert • 20.15 u.
- 9, 10, 13, 14 **Fiesta Flamenca:** vurig & authentiek flamencofeest • 20.15 u.; zo 15.00 u.
- 11, vr 12 nov. **Life is A Cabaret:** Intieme musical over Garland & Minnelli • 20.15 u.

PARADISO Weteringschans 6-8
Telefoon 626 45 21 / www.paradiso.nl

- aanv 21.00 uur, tenzij anders vermeld, lidm € 2,50 pm / € 18,- pj
- do 4 nov. **Van Dik Hout** 20.00 u. / **Wreckless Eric** (solo) 20.00 u. / **Soft Pink Truth** 23.00 u. / **Noodlanding!** 23.30 u.
- vr 5 nov. **Fly Pan Am** 19.00 u. / **Van Dik Hout** 20.00 u. uitvk / **Paradisoul** 24.00 u.
- za 6 nov. **Istanbul Vibes** - live: Mor Ve Ötesi / **Labyrint** 24.00 u.
- zo 7 nov. **Feist** 16.00 u. / **Chuck Prophet** 17.30 u. / **Steve Earle & The Dukes** 19.30 u.
- ma 8 nov. **Nightwish** 19.30 u. uitvk / **k-Tsjoen** - Transformed Dreams 22.30 u.
- di 9 nov. **Southside Johnny & The Asbury Jukes** 20.30 u. / **Hackensaw Boys** 22.45 u.
- wo 10 nov. **Soulwax** 20.00 u. / **Hackensaw Boys** 22.45 u. / **Classic Noodl!** 23.30 u.

PLEINTHEATER Sajeplein 39
Telefoon 693 33 80 / www.pleintheater.nl

- zo 7 nov. **BWO** jazz kwartet met een theatraal karakter • 15.30 u.

P60 Stadsplein 100a, A'veen
Telefoon 345 34 45 / www.p60.nl

- do 4 nov. **Sushi Sounds** met Pitchtuner & Yumi Yumi (Japan pop) + DJ's Tiger & exo-X • 21.00 u.
- vr 5 nov. **Total Confusion** (hardcore/oldschool) Gizmo, Rob & MC Joe, G-Town Madness • 22.00 u.
- za 6 nov. **Agresión: single presentatie 'War of Contradictions'** (cross-over) supports Image Treason & Uptight • 21.00 u.
- zo 7 nov. **Jazzclub: Dimami** (jazz) gratis entree • 15.30 u.
- zo 7 nov. **Stretch Arm Strong** (hardcore) & supports Razor Crusade, Malkovich • 19.00 u.
- Volg. week: **Rock the Night** (Jewel in the Mine, Antlers, Mr Love and the Stallions), **The Meteors** en **Barrelhouse**.

DE RODE HOED Keizersgracht 102
Telefoon 638 56 06 / receptie@rodehoed.nl / www.rodehoed.nl

- ma 8 nov. **Van Mokumse mores tot het Verdrag van Amsterdam.** Theatersportwedstrijd over Amsterdamse ergnissen en oplossingen. Org.: De Rode Hoed i.s.m. ImproSophie. • 20.15 u.

STADSSCHOUWBURG Leidseplein 26
Telefoon 624 23 11 / www.toneelgroepamsterdam.nl / www.ssba.nl

- t/m za 6 nov. **Keetje van Heilbron - Toneelgroep Amsterdam** • 20.15 u.
- zo 7 nov. **Urban Myth** - Lucifer, solo van Jörgen Tjon a Fong • 20.15 u.
- 9 t/m 13 nov. **Paradise Regained?** - theater uit het nieuwe Europa o.a. Dybuk
- zo 14 nov. **Het Nationale Toneel** - Niemandslan (met o.a. Lou Landré) • 20.15 u.

TROPENTHEATER Linnaeusstraat 2
Telefoon 568 85 00 / www.tropentheater.nl

- vr 5 nov. **Sidi Goma,** opzweepende soefimuziek van Afrikaanse Indiërs. Voorafgaand (19.30 u.) lezing over de Sidi's door Felix van Lamsweerde. • 20.30 u.
- zo 7 nov. Spotlight Korea: **Yeak Academy for Ancient Korean Music: Kajin Hoesang,** tijdloze klanken uit Korea. Voorafgaand inleiding door Dr. Roald Maliangkay (Uva) • 15.00 u.
- wo 10 nov. All in the Family: **Jeugdtheater Het Waterhuis speelt W3.** Adviesleeftijd vanaf 4 jaar • 14.00 u.

WAALSE KERK Walenpleintje 159
AUB ticketshop / Uitlijn 0900 00191 / www.cappellaamsterdam.nl

- zo 14 nov. **Puur Frans** door **Cappella Amsterdam** o.l.v. **Daniel Reuss** • 14.30 u.

WESTERKERK Prinsengracht 281
Telefoon 0900-0191

- zo 7 nov. **Dido and Aeneas** van Purcell en werken van Pärt en Vaughan Williams door het **Hoofdstadkoor,** 7 solisten, P.Ouwerkerk & kamerorkest Continuo o.l.v. Martin van der Brugge **www.hoofdstadkoor.nl** € 22,-/€ 20,-/€ 15,- • 15.00 u.

DE IJSBREKER Weesperzijde 23
Telefoon 693 90 93 / www.ysbreker.nl

- do 4 nov. Recente composities studenten Hogeschool vd Kunsten Utrecht • 20.30 u.
- vr 5 nov. **Eleonore Pameijer-fluit, Marcel Worms**-piano: wereldpremières van oa Ron Ford, Gao Ping. Ijsbreker on tour in De Amstelkerk • 20.30 u.

WWW.UITBURO.NL of **Bel 0900-0191** € 0,40 p.m

Liliane Fonds

geef om dit kind

gite 7 800 800

0900-0191

www.liliane.nl

ADVERTEREN IN FOLIA?

VAN VLIET BUREAU VOOR MEDIA-ADVIES

Kunt u ook iets doen voor de Zonnebloem?

Boek een uur van uw nieuw vakantieschip. Doner uw bijdrage op giro 145

www.zonnebloem.nl

ORKATER

ik

OVER GELUK, EGOÏSME EN DOMHEID

TEKST GEERT LAGEVEEN EN LEOPOLD WITTE
REGIE GUS DE LANGE - MUZIEK BEPPE COSTA
MET BEPPE COSTA GEERT LAGEVEEN
TAMAR VAN DEN DOP MARGÔT ROS
MAARTJE TEUSSINK LEOPOLD WITTE

THEATER BELLEVUE

10 t/m 21/11 - aanvang 20.30 uur

do en zo 2 voor 1 op vertoon van studentenkaart

020 530 5301 - www.theaterbellevue.nl

GERRIT VAN DIJK

ANIMATIEFILM IN NEDERLAND
11 NOV T/M 12 JAN

VSBfonds film
fonds

Animatie

FILMMUSEUM
www.filmmuseum.nl

TAKECARE!

Doe mee met TAKECARE!
En maak kans op een gratis
TAKECARE! t-shirt.
Check www.takecarenow.nl

TAKECARE! is er voor jou! Met TAKECARE! weet je altijd of je goed verzekerd bent en of je niet teveel premie betaalt. TAKECARE! is een dienst van Agis Zorgverzekeringen. Je kunt je ook aanmelden bij TAKECARE! als je niet bij Agis bent verzekerd. TAKECARE! is gratis en vrijblijvend. En er valt van alles te winnen. **Zo is Agis.**

Surf voor meer informatie over TAKECARE! naar
www.takecarenow.nl of bel 0900 202 19 21 (€ 0,05 per minuut)

& Begeer Blaak

Begeer & Blaak, Adviseurs in Public Relations, is een jong en snel groeiend bureau in Amsterdam. Met een team team verzorgen wij de PR voor gerenommeerde opdrachtgevers in binnen- en buitenland.

Ondanks de toernooiende drukte is de sfeer ontspannen. En omdat wij dat graag zo willen houden, zoeken we een:

STUDENT(E) COMMUNICATIE

die per direct beschikbaar is om één of twee dagen per week diverse werkzaamheden te verrichten.

Het werk bestaat onder andere uit het verzorgen van meetings en het assisteren bij PR-activiteiten.

iets voor jou?

Bel dan naar 020-6700007 en vraag naar Sophie ten Veen of mail naar sophie@begeerblaak.com

ELKE DINSDAG T/M ZATERDAG va 10 uur

VERKOPING GEBRUIKTE FIETSEN

**Dames-, Heren- en Omafietsen
van €75,- tot €100,-**

KOM ZELF UITZOEKEN GIGANTISCHE KEUS MET GARANTIE

GROENO RIJWIELEN

3e Hugo de Grootweg 13-18 Amsterdam
Tel 020 - 6844270 www.groenof.nl

DE WOESTE PLUIMEN VAN B.

Waarschuwing: dit is alweer een katten-column. Vorige week schreef ik er ook al een. Ik dreig zo iemand te worden die haar verhalen laat illustreren door Marjolein Bastin. Maar ik beloof dat ik er binnenkort over ophoud.

De pas aangeschafte kat B. had dus mijn huis overgenomen, vorige week. Van een schuw, geinig uitzien katje was zij gemetamorfoseerd in wat ik 'de krankzinnige en tevens wilde Noorse boskat' noemde. Door de woeste pluimen op haar oren vermoedde ik dat ze écht een wilde boskat was, die gewoon toevallig was aangespoeld bij de Poezenboot, waar ik haar had gekocht. Maar een vriendin van mij die veel van katten weet, verzekerde me dat ze een stadskat was die zomaar twee pluimen op haar oren had. Officieel wild of niet, krankzinnig was B. in ieder geval wél. Elke keer als ik haar durfde te aaien, kokhalste ze. Bezoekers werden begroet met een dreigend: 'Hhhghhhhh.' De wc was verboden terrein: als ik erheen wilde, moest ik eerst langs de blazende en krabbende barrière die ervoor lag. O, en ze at en dronk ook niet meer. Het enige waar ze ontzettend veel plezier in had, was in de kattenbak zitten en fanatiek alle korrels naar buiten schoppen. Dat deed ze namelijk de hele dag en de hele nacht.

Toch had ik iets om blij om te zijn: ik was eindelijk eens niet wanhopig over mijn relatie met Meneertje Knipperlicht. Nu had ik een intens gestoorde poes om wanhopig over te zijn.

Maar ze moest wel weg. En zo konden mijn overburen dinsdagochtend (hopelijk niet) zien hoe ik, met mijn Thinsu-

late-handschoenen aan, pogingen deed om B. in een kooitje te proppen. De Poezenboot had gezegd dat ze haar vanwege haar toch wel verregaande gedragsproblematiek terug zou nemen. B. in een kooitje proppen bleek, o verrassing, totaal

onmogelijk. Een uur later was ik alleen maar een paar krabben en een katten-trauma verder. Maar toen ging B. op haar favoriete plek, de kattenbak, zitten. Heel slim zette ik het open kooitje voor de uitgang van de kattenbak, en ik gooide er onverantwoord veel katten-snoepjes in. Nu was het een kwestie van afwachten voor B. de bak zou verlaten en de kooi in zou lopen. Ha! B. gromde vervaarlijk, daar in de bak, en ik grinnikte. Na een kwartier zag ik ineens de deksel van de kattenbak langzaam verrijzen. Met het deksel op haar rug liep B. weg en keek mij arrogant aan. Ik was ten einde raad. Het was tijd voor alarmfase 87. De Dieren-ambulance.

Met mijn paniekerigste stem, die op dat moment niet moeilijk was om op te zetten, gaf ik een korte schets van mijn probleem. 'Agressieve kat! Moet terug naar de Poezenboot! Bang voor haar! Winterhandschoenen al kapot!' Binnen een half uur stond de ambulance voor de deur en stopte de dierenverpleger B. in een seconde in een kooi. Ik mocht meerijden, achterin, bij de beademingsapparatuur voor cavia's. Ontzettend E.R. Verontwaardigd mauwend keek B. me door de spijlen van haar kooi aan. Ik heb nog nooit zo opgelucht in een ambulance gezeten.

Aaf Brandt Corstius

PORTRET

Algemene cultuurwetenschappen; Lex Bruinhof, inleiding auteursrecht

Uit een plastic tas haalt Alexander Bruinhof, compagnon van Wieringa advocaten te Amsterdam, drie sleutelhangers met gekleurde poppetjes. 'Deze zijn van onschatbare waarde, ik durf ze eigenlijk niet rond te laten gaan', zegt hij. Maar 'uit de goedheid van mijn hart' doet hij het toch. De hangers vormen illustratiemateriaal bij het portretrecht, omdat er eind jaren zestig comotie over ze was die leidde tot een belangrijke uitspraak (ofwel een arrest) van de Hoge Raad. De vraag was of die poppetjes, figuurtjes uit de destijds populaire tv-serie *Ja zuster, nee zuster*, gezien moesten worden als portretten van de acteurs die hen in de serie vertolkten. De acteurs vonden van wel, en spanden daarom een zaak aan tegen de 'openbaarmaking van hun portret' via die poppetjes, wegens gederfde inkomsten. En ze verloren, want de Hoge Raad vond dat het gelaat van de acteurs niet te herkennen was in de poppetjes, en het dus geen portretten waren. En iedereen die de sleutelhanger van dichtbij bekijkt, moet inderdaad toegeven dat in de kriegelige plastic koppies geen Leen Jongewaard of Hetty Blok te herkennen valt. Sindsdien, vertelt Bruinhof, is het portretrecht 'een eigen leven gaan leiden'. Er bestaat belangrijke jurisprudentie over de vraag wat nu precies gezien moet worden als een portret. Als iets een portret is, heeft de geportretteerde namelijk met het portretrecht een instrument in handen om zich tegen de openbaarmaking ervan te verzetten. Als hij tenminste een 'redelijk belang' heeft bij zijn verzet. Dat kan een financieel belang zijn – daarop kunnen op dit vlak vooral bekende Nederlanders zich beroepen – of een ander belang: privacy. De meest recente, baanbrekende uitspraak op het gebied van portretrecht is van vorig jaar. Naar aanleiding van een zaak tegen Pieter Storms' *Breekijzer* bepaalde de Hoge Raad dat een afgebalkt portret óók een portret is. 'Ik zeg – en jullie mogen mij citeren – hier wordt door de Hoge Raad het portretrecht verkracht. Het is een volstrekt onjuiste uitspraak.'

Hoe zit het met de foto van Wendy van Dijk en Chris Zegers die hand in hand op een begrafenis zijn gefotografeerd, wil een meisje weten. 'Wie zijn dat?' vraagt Bruinhof. Ze probeert het uit te leggen. 'Soapsterren. En ze waren op de begrafenis van, nou ja, een andere soapster.' Bruinhof vindt een begrafenis niet zó privé dat je je er veilig kunt wanen voor paparazzi. Tijdens de pauze moeten we bedenken welke eisen we aan een contract zouden stellen als we auteur zouden zijn, en welke als uitgever. Na de pauze waarschuwt Bruinhof dat het tentamen al volgende week is, en 'ik merk bij jullie dat jullie er nog niet zo veel aan gedaan hebben'. Maar gelukkig mogen we van de meester Spoor en Verkade meenemen naar het tentamen. 'Het boek, welteverstaan.'

Mirna van Dijk

